

APSTIPRINU
Neatliekamās medicīniskās palīdzības
dienesta direktors

2013.gada 16. aprīlī

A. Plorinš

NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS DIENESTA

2012.GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Rīga – 2013

INFORMĀCIJU SAGATAVOJA

NMP dienesta kolektīvs: R.Pupele, I.Binovska, M.Šics, V.Grigale, I.Kalnīte, I.Bukša, M.Bikovs, E.Beināre, M.Bušmane, A.Buza, E.Cīrulis, U.Ceriņš, G.Dambe, M.Dīriņa, Ē.Dižgalvis, Dz.Jakubaņeca, A.Jaunzeme, R.Jakušonoka, M.Jēkabsone, I.Judina, A.Kalniņš, M.Kalnājs, B.Kaprāle, I.Karlivāne, D.Kluša, M.Kļava, O.Kravčenko, E.Lapiņš, J.Losa, S.Malēja, M.Rutkis, G.Rugājs, G.Valenika, A.Vērdiņa, L.Zalcmane, V.Zute u.c.

APKOPOJA UN SASTĀDĪJA

NMP organizēšanas un
attīstības nodaļa: D.Kluša

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce obligāta.

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

Laktas iela 8

Rīga, LV-1013

Tālr.: 6 7337000

Fakss: 6 7709176

e-pasts: nmpd@nmpd.gov.lv

SATURS

Tekstā lietotie saīsinājumi.....	4
1. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta juridiskais statuss.....	5
2. NMP dienesta funkcijas un darbības prioritātes 2012.gadā	6
3. Personāla, kas nodrošina NMP sniegšanu, prasmju un iemaņu uzturēšana, pilnveidošana un novērtēšana	7
3.1. Vienotu NMP nodrošināšanas principu ieviešana	7
3.2. Personāla kvalifikācijas uzturēšana un pilnveidošana	7
3.3. NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes.....	9
3.4. Sniegtās NMP kvalitātes izvērtēšana.....	10
4. Medicīniskā aprīkojuma atjaunošana un OMT nodrošinājums	10
5. Infrastruktūras attīstība.....	12
6. Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana un organizēšana.....	14
7. Starptautiskā sadarbība	16
8. Budžeta informācija.....	17
8.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums, LVL	17
8.2. Valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projekti	18
9. NMP dienesta darbību raksturojošo rezultātīvo radītāju izpildes analīze.....	20
9.1. NMP dienesta brigāžu darba rādītāji (pirmsslimnīcas NMP).....	20
9.2. NMP dienesta Operatīvās vadības centra darbība	25
9.3. NMP dienesta Operatīvās medicīniskās daļas darbība (specializētā NMP)	27
10. Medicīniskās palīdzības nodrošināšana publiskos un valsts nozīmes pasākumos un repatriācijas.....	31
11. Pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un NMP dienesta vadības efektīvas darbības nodrošināšanai	33
11.1. Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana un uzturēšana	33
11.2. Vadības audīts un iekšējā kontrole	35
12. NMP dienesta personāls	36
12.1. Darbinieku skaits, struktūra un personāla mainība.....	36
12.2. Personāla izglītība.....	39
12.3. Personāla novērtēšana	40
12.4. Personāla politika	41
12.5. Darba vides uzlabošana.....	41
13. Komunikācija ar sabiedrību	43
13.1. Sabiedrības informēšana par neatliekamās medicīniskās palīdzības saņemšanu.....	43
13.2. Sabiedrības izglītošana par traumatisma profilaksi un pirmās palīdzības sniegšanu cietušajiem pēc negadījuma	44

14. Būtiskākie notikumi 2012.gadā	45
15. 2013.gadā plānotās aktivitātes.....	46

Tekstā lietotie saīsinājumi

NMP dienests – Neatliekamās medicīniskā palīdzības dienests

NMP – neatliekamā medicīniskā palīdzība

IKT – informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

MK – Ministru kabinets

OMT – operatīvais medicīniskais transportlīdzeklis

OMD – Operatīvā medicīniskā daļa

OVC – Operatīvās vadības centrs

BAC – brigāžu atbalsta centrs

RRC – Rīgas reģionālais centrs

VRC – Vidzemes reģionālais centrs

LRC – Latgales reģionālais centrs

KRC – Kurzemes reģionālais centrs

ZRC – Zemgales reģionālais centrs

1. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta juridiskais statuss

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests (turpmāk – NMP dienests) ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras mērķis ir īstenot vienotu valsts politiku neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas jomā.

NMP dienesta darbību reglamentē MK 2009.gada 15.decembra noteikumi Nr.1480 "Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta nolikums" un vairāki citi MK noteikumi un likumi.

Pilnveidojot NMP dienesta darbību reglamentējošos normatīvos aktus, 2012.gada 1.oktobrī tika izdots NMP dienesta reglaments, kurā noteikta NMP dienesta struktūra, kompetences, kā arī struktūrvienību un darbinieku padotības formas. Balstoties uz NMP dienesta reglamentu, tika izdoti jauni NMP dienesta VRC, KRC, ZRC un LRC reglamenti, kuros noteikta reģionālo centru struktūra, funkcijas, uzdevumi, kā arī RC vadītāja kompetence un atbildība.

2012.gadā tika veikti būtiski grozījumi vairākos ar NMP dienesta darbību saistītos normatīvajos aktos:

1) Ārstniecības likumā tika izdarīti grozījumi nosakot, ka visam NMP brigādes personālam var noteikt pagarinātu normālo darba laiku. Līdz tam NMP brigādes personālam bija atšķirīga darba laika organizācija, kas, ievērojot spēkā esošos normatīvos aktus, radīja nevienlīdzīgu situāciju darba tiesisko attiecību izpratnē, jo ārstniecības personām bija jānodrošina virsstundu apmaksa gadījumos, ja tika pārsniegts pagarinātais normālais darba laiks (240h), savukārt operatīvā OMT vadītājiem bija jānodrošina virsstundu apmaksa, ja tika pārsniegts normālais darba laiks (mēnesī vidēji 168h);

2) 2012.gada 14.augustā MK pieņēma noteikumus Nr.557 „Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā”, ar kuriem tika noteikta pirmās palīdzības sniegšanas apmācības sistēma, pirmās palīdzības sniegšanas apmācības programmu saturs un kārtība, kādā nodrošina apmācību pirmās palīdzības sniegšanā;

3) 2012.gada 12.jūnijā MK pieņēma noteikumus Nr.403 „Grozījums Ministru kabineta 2010.gada 26.janvāra noteikumos Nr.81 "Noteikumi par Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta sniegto maksas pakalpojumu cenrādi". Ar šiem grozījumi tika samazinātas NMP dienesta piedāvāto maksas pakalpojumu cenas, papildināts pakalpojumu saraksts ar jaunām maksas pakalpojumu pozīcijām, kā arī veikti tehniski grozījumi – precizēti maksas pakalpojumu nosaukumi, padarot tos uztveramākus pakalpojumu saņēmējiem;

4) 2012.gada 18.decembrī MK pieņēma noteikumus Nr.939 „Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumos Nr.1046 "Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība"". Grozījumi paredz, ka NMP brigāde nogādā pacientu tuvākā atbilstošā ārstniecības iestādē, ņemot vērā pacienta veselības stāvokli. Minētā norma pacientiem dos iespēju iespējami ātri saņemt nepieciešamo medicīnisko palīdzību atbilstošā profila slimnīcā. Turklāt, tiks nodrošināta kārtība, ka stacionārās ārstniecības iestādes atbildīgā dežūrējošā ārstniecības persona nekavējoties no NMP brigādes pieņem stacionārajā iestādē nogādāto pacientu. Tādējādi NMP brigāde iespējami ātri atgriezīsies

savā pamatdarbības teritorijā vai dosies nākamajā izsaukumā, nodrošinot iespēju pacientiem saņemt savlaicīgu NMP.

2012.gadā NMP dienests atbilstoši Veselības ministrijas dotajam uzdevumam izstrādāja un iesniedza Veselības ministrijai koncepcijas projektu par NMP dienesta turpmāko nodrošinājumu ar OMT, kurā tika piedāvāti divi rīcības virzieni OMT autoparka nodrošināšanai NMP dienesta vajadzībām.

2. NMP dienesta funkcijas un darbības prioritātes 2012.gadā

Lai sasniegtu NMP dienesta darbības mērķi, atbilstoši nolikumam NMP dienestam ir šādas funkcijas:

1. organizēt un nodrošināt NMP iedzīvotājiem pirmsslimnīcas etapā;
2. organizēt apmācības NMP un pirmās palīdzības sniegšanā, kā arī katastrofu medicīnā;
3. plānot katastrofu medicīnas sistēmas darbību, organizēt un nodrošināt NMP ārkārtas medicīniskajās situācijās un katastrofās, kā arī gadījumā, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz ārstniecības iestādes resursu iespējas;
4. glabāt medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālās rezerves.

Lai īstenotu nolikumā minētās funkcijas, NMP dienestam ir vairāki uzdevumi - plānot, vadīt, koordinēt un sniegt NMP iedzīvotājiem ikdienā, ārkārtas medicīniskajās situācijās un katastrofās, plānot, organizēt un nodrošināt NMP pēc ārstniecības iestādes pieprasījuma, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz ārstniecības iestādes resursu iespējas, nodrošināt NMP dienesta personāla apmācību un kvalifikācijas uzturēšanu, apmācīt pirmās palīdzības pasniedzējus, sadarbībā ar pašvaldībām koordinēt ārstniecības iestāžu katastrofu medicīnas plānu izstrādāšanu, nodrošināt operatīvo medicīnisko rezervju veidošanu, uzturēšanu un atjaunošanu u.c.

2012.gada darba plānā tika izvirzītas sekojošas NMP dienesta darbības prioritātes un rīcības virzieni:

- izsaukuma izpildes laika samazināšana,
- medicīniskā darba kvalitātes uzlabošana,
- darba kvalitātes uzlabošana,
- kvalitātes vadības sistēmas izveides pabeigšana,
- darbinieku sociālo garantiju un darba vides uzlabošana,
- katastrofu sistēmas gatavības pilnveidošana.

3. Personāla, kas nodrošina NMP sniegšanu, prasmju un iemaņu uzturēšana, pilnveidošana un novērtēšana

Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centrs (turpmāk – Mācību centrs), pamatojoties uz MK 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1480 „Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta nolikums” 3.2. un 4.11. apakšpunktā noteikto un saskaņā ar MK 2009.gada 20.janvāra noteikumu Nr.60 „Par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” 73.punktā, kā arī MK 2012.gada 14.augusta noteikumu Nr.557 „Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā” 6.9. apakšpunktā noteikto, veic personāla, kas nodrošina NMP, apmācību, kvalifikācijas uzturēšanu un pilnveidošanu.

3.1. Vienotu NMP nodrošināšanas principu ieviešana

Nolūkā paaugstināt ārstniecības pakalpojuma procesa un dažādās situācijās pacientiem sniegtās NMP kvalitāti, Mācību centrs saskaņā ar tā reglamentā noteikto pārskata periodā turpināja metodisko ieteikumu un informatīvo materiālu sagatavošanu. 2012.gadā tika sagatavoti, saskaņoti un apstiprināti 6 metodiskie ieteikumi, 1 kārtība un 1 informatīvais materiāls:

- Ieteikumi neatliekamai medicīniskai palīdzībai pacientiem iespējamās gripas gadījumos,
- Zīdaiņu un bērnu reanimācija”, kas ir 2010.gada Eiropas Atdzīvināšanas padomes izstrādāto atdzīvināšanas vadlīniju adaptēts, latviskots variants. Raksts publicēts žurnālā „Latvijas Ārsts” 2012. gada jūnija numurā,
- Ieteikumi neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanai smagu traumu, t.sk. multiplu traumu (politraumu) guvušiem pacientiem,
- Ieteikumi neatliekamai medicīniskai palīdzībai bērniem līdz 5 gadu vecumam neskaidras etioloģijas drudža gadījumā,
- Ieteikumi padomiem pa tālruni pirmās palīdzības sniegšanai saslimušajiem vai cietušajiem līdz ierodas NMP brigāde,
- Informatīvs materiāls elektrokardioloģijā,
- Metodiskās rekomendācijas augšstilba kaula diafīzes lūzuma imobilizācijai ar trakcijas šinu,
- Taktiskā žņauga, modulāra spiedošā pārsēja un pārsēja lielu brūču pārsiešanai lietošanas kārtība.

Pārskata gadā tika aktualizēti un apstiprināti 2013.gada NMP dienesta ārstniecības personu ikgadējās kvalifikācijas pārbaudes teorētiskie jautājumi, kā arī sagatavoti apstiprināšanai ieteikumi NMP dienesta brigāžu ekipējumā esošo medicīnas ierīču un materiālu (aprīkojuma) pielietošanai.

3.2. Personāla kvalifikācijas uzturēšana un pilnveidošana

Personāla kvalifikācijas uzturēšana un pilnveidošana tiek plānota atbilstoši NMP dienesta procedūrai ATB 5.1 „Mācību plānošana un organizēšana Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta ārstniecības personām un operatīvā medicīniskā

transportlīdzekļa vadītājiem”. 2012.gadā personāla kvalifikācijas uzturēšanai un pilnveidošanai tika organizētas apmācības (skat.1.tabulu) un semināri (skat. 2.tabulu). Kopumā 2012.gadā tika apmācīta 1 731 ārstniecības persona, t.sk., 324 ārstniecības personas zināšanas apguva pirmreizējās mācībās, bet 1 407 atkārtotās mācībās. Semināros piedalījās 625 ārstniecības personas.

Nr. p.k.	Mācību programma	Apmācīto personu skaits
1.	„Medicīniskā aprīkojuma praktiskā pielietošana” – pirmreizēja apmācība (24 stundas)	132
2.	„Medicīniskā aprīkojuma praktiskā pielietošana” – atkārtota apmācība (16 stundas)	410
3.	„Elektrokardioloģija” – pirmreizēja apmācība (64 stundas)	97
4.	„Elektrokardioloģija” – atkārtota apmācība (40 stundas)	241
5.	„Neatliekamā medicīniskā palīdzība dažādās klīniskās situācijās” (8 stundas)	705
6.	„Izsaukumu pieņemšana, noformēšana un izsaukumu operatīvas izpildes uzraudzība NMP dienestā” – pirmreizēja apmācība (24 stundas)	52
7.	„Izsaukumu pieņemšana, noformēšana un izsaukumu operatīvas izpildes uzraudzība NMP dienestā” – atkārtota apmācība (16 stundas)	51
8.	„Pirmās palīdzības sniegšanas padomu nodrošināšana pa tālruni” - pirmreizēja apmācība*	43
9.	„Paplašinātā pirmā palīdzība operatīvā medicīniskā transportlīdzekļa vadītājiem – atkārtota apmācība (8 stundas)	756
KOPĀ		2 487

1.tabula. NMP dienesta Mācību centra apmācīto personu skaits 2012.gadā

* *Apmācības NMP dienestā nodrošina Valsts medicīnisko resursu un rezervju nodaļa (VMRRN), bet apmācību kvalitātes uzraudzību veic Mācību centrs.*

Nr. p.k.	Seminārs	Dalībnieku skaits
1.	„NMP dienesta ārstniecības personu ikgadējās kvalifikācijas pārbaudes komisijas locekļu informēšana par Komisijas darba organizāciju un ārstniecības personu kvalifikācijas pārbažu rezultātu vērtēšanas principiem 2012.gadā”	21
2.	„Neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšana Igaunijas – Latvijas pierobežas teritorijā.”	72
3.	„NMP dienesta dežūrārstu, ārstu-konsultantu un dispečeru darba organizatoriskie un juridiskie aspekti”	89
4.	„Dispečera loma veselības aprūpes sistēmā un padomu sniegšana pa tālruni izsaukuma pieteicējam dažādās situācijās”	90
5.	„NMP dienesta dežūrārstu, ārstu-konsultantu un dispečeru darba organizatoriskie aspekti, neatliekamā palīdzība dažādās situācijās un padomu sniegšana pa tālruni izsaukuma pieteicējam”	80
6.	„NMP dienesta dežūrārstu, ārstu-konsultantu un dispečeru	70

	padomi izsaukumu pieteicējiem un NMP brigāžu vadītājiem dažādās situācijās”	
7.	„NMP dienesta dežūrārstu, ārstu-konsultantu, dispečeru darba organizatoriskie aspekti, padomu sniegšana pa tālruni izsaukuma pieteicējam un NMP brigādes vadītājam”	102
8.	„NMP dienesta dežūrārstu, ārstu-konsultantu, dispečeru darba organizatoriskie aspekti, sniedzot padomus NMP brigādes vadītājam”	49
9.	„NMP dienesta dežūrārstu, ārstu-konsultantu, galveno un vecāko dispečeru darba organizatoriskie aspekti, sniedzot padomus NMP brigādes vadītājiem”	52
	KOPĀ	625

2.tabula. NMP dienesta Mācību centra organizētie semināri 2012.gadā

2012.gada 28.septembrī Valmierā tika organizētas „galda” mācības „Neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšana traumu guvušiem pacientiem ceļu satiksmes negadījumā ar daudz cietušajiem”. Mācībās piedalījās ārstniecības personas no VRC un OVC.

Lai sniegtu pilnvērtīgu atbalstu ārstniecības personām NMP nodrošināšanā, 2012.gadā paplašināto pirmo palīdzību apguva un praktisko iemaņu pārbaudi veica 756 OMT vadītāji.

3.3. NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes

NMP dienesta ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes tiek īstenotas saskaņā ar 2009.gada 20.janvāra MK noteikumu Nr.60 „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” 73.punktā noteikto - „*neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes ārstniecības personas reizi gadā kārto teorētisko un praktisko iemaņu pārbaudi neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā*”. To norise un organizēšana notiek saskaņā ar NMP dienesta procedūru ATB 5.2. „Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta ārstniecības personu ikgadējo kvalifikācijas pārbaudu organizēšanas un norises kārtība”.

2012.gadā ārstniecības personu kvalifikācijas pārbaudes tika uzsāktas 2.februārī un pabeigtas 22.novembrī. Minētajā laika periodā 26 Latvijas pilsētās tika organizēta un nodrošināta ikgadējā kvalifikācijas pārbaude 127 ārstniecības personu grupām (12- 14 ārstniecības personas 1 grupā). Kopumā 2012.gadā ikgadējo kvalifikācijas pārbaudi veica 1 584 ārstniecības personas.

Kvalifikācijas pārbaude ārstniecības personām sastāv no 3 posmiem:

- 1.posms - situācijas uzdevuma risināšana komandā (ārstiem, sertificētiem un nesertificētiem ārsta palīgiem un medicīnas māsām) vai pieaugušo atdzīvināšanas pamatalgoritma demonstrējums (dispečeriem);
- 2.posms - sirds ritma atpazīšana un elektrokardiogrammas interpretēšana;
- 3.posms - teorētisko zināšanu pārbaude - 60 jautājumu tests.

Ārstniecības personu ikgadējās kvalifikācijas pārbaudu 2012.gada rezultātu analīze liecina, ka saglabājas 2011.gadā konstatētā pozitīvā dinamika teorētisko zināšanu un prasmju pilnveidošanā. Ir sasniegts noturīgs līmenis sirds ritma un sirds vadīšanas

traucējumu atpazīšanā un elektrokardiogrammu interpretēšanā, pilnveidojušās un izlīdzinājušās arī ārstniecības personu teorētiskās zināšanas.

3.4. Sniegtās NMP kvalitātes izvērtēšana

Mācību centra speciālisti uz iesniegumu, t.sk., sūdzību no fiziskām personām pamata, kā arī pēc NMP dienesta amatpersonu ierosinājuma, pārskata periodā izvērtēja 49 NMP dienesta ārstniecības personu sniegtās NMP kvalitāti 41 gadījumā. Tika sagatavots un iesniegts izskatīšanai NMP dienesta Izsaukumu izpildes kvalitātes izvērtēšanas komisijā 41 NMP dienesta ārstniecības personu sniegtās NMP kvalitātes izvērtēšanas protokols.

Turklāt, nolūkā apzināt ārstniecības personu vajadzības pēc zināšanu, iemaņu un prasmju pilnveidošanas, Mācību centra speciālisti pārskata periodā izvērtēja NMP izsaukuma kartes 57 gadījumos ar izsaukuma rezultātu „Nāve līdz NMP” (*nāve, kas iestājusies pirms NMP brigādes ierašanās brīdim*), 120 gadījumos ar rezultātu „Nāve brigādes klātbūtnē” un 107 gadījumos, kad pacientam tika konstatēta smaga trauma (*politrauma*). Par konstatētajām nepilnībām informēta NMP dienesta reģionālo centru vadība, un tās ņemtas vērā, plānojot ārstniecības personu semināru un konferenču tēmas 2013.gadam.

4. Medicīniskā aprīkojuma atjaunošana un OMT nodrošinājums

Medicīniskā aprīkojuma atjaunošana

Medicīniskā aprīkojuma atjaunošanu 2012.gadā faktiski nebija iespējams veikt, jo piešķirtā budžeta apjoms pieļāva iegādāties medicīniskās ierīces tikai tādā apjomā, lai ar tām aizvietotu patapinātās ierīces, kurām beidzas patapinājuma līguma termiņš, kā arī lai aprīkotu tās NMP brigādes, kuru aprīkojuma komplektācija līdz tam bija neatbilstoša normatīvo aktu prasībām. 2012.gadā tika iegādāti 3 multifunkcionāli defibrilatori, 11 perfuzori, 3 elektriskie vakuumsūkņi un 3 elektrokardiogrāfi, par kopējo summu 69 806 LVL. Ņemot vērā augsto darba intensitāti un NMP dienestā pārņemto struktūrvienību rīcībā esošā medicīniskā aprīkojuma nolietojuma pakāpi, lai esošo aprīkojumu uzturētu lietošanas kārtībā, veikti remontdarbi un tehniskās apkopes darbi 58 878 LVL apmērā un iepirkta medicīnisko ierīču rezerves daļas par kopējo summu 23 052 LVL.

Lai paaugstinātu NMP brigāžu darba operativitāti, ar vairākām stacionārajām ārstniecības iestādēm (Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Rēzeknes slimnīca, Preiļu slimnīca, Cēsu klīnika, Dobeles un apkārtnes slimnīca, Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca, Vidzemes slimnīca, Madonas slimnīca, Kuldīgas slimnīca, Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca, Liepājas reģionālā slimnīca, Jelgavas slimnīca, Rīgas 2. slimnīca) tika slēgti sadarbības līgumi, kuros viens no būtiskākajiem nosacījumiem bija imobilizācijas līdzekļu apmaiņas fonda izveidošana un uzturēšana.

Veikti būtiski labojumi medicīnisko materiāltehnisko resursu pārvaldībā gan reorganizējot noliktavas, gan sakārtojot nomenklatūras elektroniskajā resursu vadības sistēmā „Horizon” un veicot grozījumus zāļu un medicīnisko materiālu aprites

procedūrās, tādējādi būtiski atvieglojot resursu pārvaldībā iesaistītā personāla darbu, kā arī ievērojami uzlabojot materiālo resursu pārvaldību.

2012.gadā izstrādātās un apstiprinātas procedūras, kas regulē iestādes rīcībā esošo mērlīdzekļu vadību un I un II drošības grupas medicīnisko ierīču pārvaldību.

Nodrošinājums ar operatīvajiem medicīniskajiem transportlīdzekļiem

2012.gadā NMP dienesta valdījumā bija 154 OMT, no kuriem jaunākais bija 3 gadus vecs, bet vecākais 23 gadus vecs. No visiem OMT 66,9% bija 7 un vairāk gadus veci, bet 41,6% bija 10 un vairāk gadus veci (*skat.3.tabulu*). 84,4% OMT nobraukums pārsniedz 300 000 km, bet 29,9% tas pārsniedz pat 500 000 km, atsevišķiem transportlīdzekļiem - pat 900 000 km nobraukumu (*skat.4.tabulu*). OMT nobraukums būtiski neatšķīrās no 2011.gada nobraukuma, t.i., vidēji 54 006 km gadā uz vienu OMT (2011.gadā - 53 647 km), jeb 72 735 km gadā uz vienu brigādi (2011.gadā 71 512 km).

2012.gadā viens OMT tika nodots atpakaļ patapinātājam, savukārt vēl viens no brigāžu rīcībā esošajiem OMT aprīlī guva būtiskus bojājumus ceļu satiksmes negadījumā, un tā atjaunošanas darbi netika pabeigti līdz pat gada beigām.

Būtiskākās izmaiņas NMP dienesta OMT autoparkā notika pārskata gada nogalē, kad ERAF projekta ietvaros tika iegādāti un līdz 2012.gada 31.decembrim saņemti 31 no 45 iepirtajiem OMT (30.08.2012. un 06.07.2012. noslēgti 2 līgumi ar SIA Dominiks), taču izmantot NMP brigāžu darbības nodrošināšanai 2012.gada nogalē sāka tikai 2 jaunus transportlīdzekļus, jo pēc saņemšanas tos bija nepieciešams aprīkot ar NMP dienesta darbības nodrošināšanai nepieciešamajām IKT.

Joprojām vairākkārt radās situācijas, kurās NMP brigādei nebija iespējams savlaicīgi ierasties izsaukumā OMT tehniskā stāvokļa dēļ (125 NMP izsaukumos). ADIS sistēmā fiksēti arī 8 OMT avārijas gadījumi. Kopumā uz visiem valdījumā esošiem OMT 2012.gadā veidojās dīkstāves vidēji 479h mēnesī.

Turpinājās darbs pie OMT remonta zonu pilnveidošanas, tās ir izveidotas Kuldīgā, Valmierā, Daugavpilī un Rīgā.

NMP dienesta struktūrvienība	Brigāžu skaits	OMT skaits	OMT vecums, gados			
			līdz 3	4 - 6	7 - 9	≥ 10
LRC	33	41	1	12	8	20
VRC	32	42	0	17	6	19
ZRC	24	28	0	7	8	13
KRC	25	31	0	8	14	9
OMD	4	12	0	6	3	3
KOPĀ	118	154	1	50	39	64
KOPĀ, %		100	0,6	32,5	25,3	41,6

3.tabula. NMP dienesta valdījumā esošo rezerves OMT sadalījums pēc vecuma.

NMP dienesta struktūrvienība	OMT nobraukumu analīze (odometru rādījumi), km					
	līdz 100 000 km	no 100 000 km līdz 200 000 km	no 200 000 km līdz 300 000 km	no 300 000 km līdz 500 000 km	no 500 000 km un vairāk	Lielākais kopējais nobraukums
LRC	0	1	3	24	13	635 462
VRC	0	0	8	23	11	927 962
ZRC	0	1	2	11	14	734 813
KRC	0	0	5	19	7	767 687
OMD	0	1	3	7	1	562 947
KOPĀ	0	3	21	84	46	927 962

4.tabula. NMP dienesta valdījumā esošo rezerves OMT sadalījums pēc nobraukuma.

Rīgas reģionālajā centrā 76 NMP brigādes ar OMT un autovadītājiem turpināja nodrošināt ārpakalpojuma sniedzējs AS „Rīgas Sanitārā transporta autobāze”.

5. Infrastruktūras attīstība

Valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projektu ietvaros veikti sekojoši NMP dienesta infrastruktūras pilnveidošanas darbi (*skat. arī sadaļu 3.2 Valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projekti*):

- Pabeigta Vadības un dispečeru centra infrastruktūras izveide:
 - Operatīvā medicīniskā daļa Hipokrāta ielā 2, Rīgā - objekts nodots ekspluatācijā 2012.gada 29.augustā,
 - Operatīvās vadības centra, Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centra un administrācijas telpas Laktas ielā 8, Rīgā (projektā plānotā adrese Hospitāļu iela 55) - objekts nodots ekspluatācijā 2012.gada 16.novembrī;
- 2012.gada maijā pabeigta transportlīdzekļu remontzonas iekārtu piegāde un uzstādīšana Kurzemes reģionālajā vadības un dispečeru centrā;
- Pabeigti Latgales reģionālā vadības un dispečeru centra rekonstrukcijas 1. kārtas būvdarbi, objekts nodots ekspluatācijā.

ASV Bruņoto spēku Virspavēlniecības Eiropā Civilās Sadarbības programmas ietvaros noslēgti Saprašanās memorandi par sekojošu projektu realizāciju:

- Kurzemes reģionālā vadības un dispečeru centra rekonstrukcija;
- Rīgas reģiona Brigāžu atbalsta punkta „Krasts” rekonstrukcija.

Balstoties uz pieejamo finansējumu, 2012.gadā tika veikti remontdarbi darba apstākļu uzlabošanai gan brigāžu punktos (Ugālē, Alojā, Limbažos, Krāslavā, Talsos, Jēkabpilī), gan Valsts materiālo rezervju noliktavās (Kandavā, Ogrē, Dobelē, Siguldā). Izbūvēta medikamentu noliktava Jelgavā, veikts veco OMD telpu kosmētiskais remonts, ierīkota OMT automazgātava Valmierā. LRC Siguldas ielā 16a veikta fasādes siltināšana, ūdensvada remonts un automazgātavas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas uzstādīšana.

Saimniecības un sagādes nodaļa veikusi NMP brigāžu punktu labiekārtošanu, aprīkojot NMP punktu telpas ar jaunām mēbelēm – Ugālē, Rīgas NMP punktā „Gaiļezers”, Gulbenē, Vecumniekos, Jelgavā, Talsos, Dundagā, Rīgas 1.slīmnīcā, Cēsīs, kopumā investējot 24 000Ls. NMP punktiem piegādātas elektropreces 5 200 latu vērtībā.

NMP brigāžu izvietojuma plānošana

2012.gadā 29.septembrī 2 NMP brigādes no BAC Purvciems pārvietotas uz NMP punktu „Gaiļezers” Hipokrāta 2, Rīgā. Jaunas NMP brigādes finanšu trūkuma dēļ netika veidotas. Kā dienas brigādes no 8:00 līdz 20:00 turpināja strādāt Pāvilostā, Plācī un Nīcā izvietotās brigādes, kā arī pa vienai NMP brigādei Jelgavā, Jēkabpilī, Daugavpilī, Rēzeknē un Krāslavā (*skat. Karti Nr.1*).

Analizējot NMP dienesta datus par NMP izsaukumu izpildi, secināts, ka valstī ir teritorijas, kurās nav iespējams nodrošināt savlaicīgu NMP sniegšanu iedzīvotājiem dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos - atsevišķos pagastos palīdzības savlaicīgi apkalpoto augstas prioritātes izsaukumu īpatsvars ir mazāks par 25%. Lai nodrošinātu vienmērīgu pakalpojuma pieejamību valsts teritorijā un palielinātu savlaicīgi apkalpoto NMP izsaukumu īpatsvaru, nepieciešams veidot jaunus NMP punktus un NMP brigādes. Kopumā atpazīta 21 vieta valsts teritorijā, kur būtu jāizvieto NMP brigāde vai jāīsteno citi pasākumi veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanai lauku iedzīvotājiem. Ņemot vērā datu analīzes rezultātus un MK 19.12.2006. noteikumos Nr.1046 noteiktos brigāžu plānošanas kritērijus, kā prioritāras vietas NMP punkta izveidošanai tuvākajā plānošanas periodā būtu jānosaka 6 teritorijas – Cēsis, Lizums, Talsi, Jaunjelgava, Jaunpils un Grīva, izvietojot tur 5 jaunas NMP brigādes un 1 NMP brigādi pārvietojot (Grīva).

Karte Nr.1. NMP dienesta brigāžu izvietojums 2012.gadā

6. Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana un organizēšana

Gatavības nodrošināšana ārkārtas medicīniskajām situācijām

Lai nodrošinātu katastrofu medicīnas sistēmas gatavību reaģēt un sniegt saskaņotu NMP ārkārtas situācijās, 2012.gadā aktualizēts, ar sadarbības iestādēm saskaņots un VM iesniegts Valsts katastrofu medicīnas plāns.

Pārskata gadā noorganizētas 8 informācijas apmaiņas vizītes slimnīcās, kurās NMP dienesta speciālisti iepazīs un novērtēja slimnīcu uzņemšanas nodaļu gatavību ārkārtas medicīniskajām (turpmāk – ĀM) situācijām, kā arī noorganizēti 2 informatīvie semināri slimnīcu atbildīgajām amatpersonām par katastrofu medicīnas aktualitātēm un slimnīcu katastrofu medicīnas plānu veidošanu.

Lai uzlabotu ārstniecības iestāžu gatavību rīcībai ĀM situācijās, kuru iemesls ir ceļu satiksmes negadījumi un ķīmisku vielu noplūdes avārijas, daudzprofilu slimnīcu pacientu uzņemšanas un NMP nodaļās 2012.gadā organizētas praktiskās ĀM situāciju mācības.

Ar mērķi uzlabot savstarpējo sadarbību tika organizētas Valsts vides dienesta Radioloģijas centra un NMP dienesta speciālistu mācības par rīcību un seku novēršanu radioloģisko apdraudējumu izraisītās ārkārtas situācijās.

Notika darbs pie normatīvo aktu un sadarbības plānu izstrādāšanas un pilnveidošanas. Kā nozīmīgākie no tiem minami MK 14.08.2012. noteikumi Nr.557 „Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā” un „Valsts rīcības plāns militārās aviācijas nelaiemes gadījumu seku novēršanai”.

Lai nodrošinātu NMP dienesta gatavību ĀM situācijām notikuma vietā, dežūrārstiem, ārstiem - konsultantiem, galvenajiem un vecākajiem dispečeriem tika nolasītas vairākas lekcijas par darba organizatoriskiem aspektiem, sniedzot padomus NMP brigādes vadītājam, kā arī par vadības ārsta darbība notikuma vietā, cietušo šķirošanu un cietušo gaisa medicīnisko transportēšanu. Kopā ar NBS Aviācijas bāzes Aviācijas eskadriļu organizēti un vadīti 2 praktiskās apmācības kursi NMP dienesta brigāžu ārstniecības personām, kuros gaisa medicīniskajā transportēšanā ar helikopteru apmācīta 51 NMP dienesta ārstniecības persona. Tāpat organizēta NMP dienesta speciālistu dalība reģionālajās un objektu civilās aizsardzības mācībās.

Lai nodrošinātu Valsts materiālo rezervju gatavības nodrošināšanu ĀM situācijām, 2012.gadā sagatavoti priekšlikumi Valsts materiālo rezervju medicīnisko ierīču, medicīnisko materiālu un medikamentu nomenklatūras izmaiņām un apstiprinātas nomenklatūras izmaiņas.

Lai nodrošinātu NMP dienesta sadarbību un medicīniskā aprīkojuma savietojamību ar operatīvajiem dienestiem un citām ārkārtas situāciju pārvaldīšanā iesaistītām institūcijām:

- kopā ar NBS Aviācijas bāzes Aviācijas eskadriļu apsekotas 22 helikopteru nosēšanās vietas pie slimnīcām, un aktualizēts helikopteru nosēšanās vietu katalogs;
- apmācīti NBS Aviācijas bāzes glābēji uz glābšanas helikoptera esošā medicīniskā aprīkojuma lietošanā;

- organizēts un vadīts VUGD pirmās palīdzības pasniedzēju seminārs „VUGD personāla apmācība medicīniskā aprīkojuma pielietošanā glābšanas darbos”;
 - organizētas un vadītas mācības sadarbībā ar NBS Zemessardzi Valsts materiālo rezervju NMP dienesta noliktavās uzglabājamā aprīkojuma transportēšanā uz potenciālo notikuma vietu ārkārtas situācijās, pilnveidojot civilmilitāro sadarbību.
- Vadīta, koordinēta un organizēta pirmās palīdzības sniegšanas apmācība valstī:
- pirmās palīdzības pasniedzēju apmācības kursus sagatavoti 27 pirmās palīdzības pasniedzēji;
 - izstrādātas un ieviestas pirmās palīdzības sniegšanas pamatzināšanu apmācības programmas vadlīnijas un praktisko manipulāciju algoritmi, pamatojoties uz jaunākajām starptautiskām vadlīnijām pirmās palīdzības sniegšanā;
 - kvalifikācijas paaugstināšanas semināros apmācīti 170 pirmās palīdzības pasniedzēji saskaņā ar izstrādātajām vadlīnijām un algoritmiem;
 - veikta 23 pirmās palīdzības pasniedzēju sertifikācija un atkārtota tiesību piešķiršana 3 apmācītājorganizācijām nodarboties ar pirmās palīdzības sniegšanas apmācību;
 - veiktas 11 pirmās palīdzības apmācītājorganizāciju pārbaudes un 10 pirmās palīdzības pasniedzēju pārbaudes;
 - apmācības kursā „Pirmās palīdzības sniegšanas padomu nodrošināšana pa tālruni” apmācīti visi NMP dienesta OVC ārsti-konsultanti un dispečeri;
 - sagatavoti priekšlikumi pirmās palīdzības sniegšanā atbilstoši uzņēmumu civilās aizsardzības plāniem un paaugstinātas bīstamības objektu riska drošības plāniem.

Gatavības nodrošināšana ārkārtas sabiedrības veselības situācijām

Saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas (turpmāk - PVO) Starptautiskajiem veselības aizsardzības noteikumiem (turpmāk - PVO SVAN) tika veikta kompetento un atbildīgo institūciju esošo resursu kapacitātes izvērtēšana Latvijā, sagatavots gala ziņojums par PVO SVAN prasību ieviešanu. Papildus veikts ikgadējais informācijas monitorings par PVO SVAN noteikto kapacitāšu ieviešanas progresu. Informācija par progresu iesniegta PVO.

2012.gadā saņemti, izvērtēti un attiecīgi reaģēti uz 52 brīdinājuma ziņojumiem sakarā ar ārkārtas situācijām. PVO SVAN agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas tīklā tika reģistrēti un izvērtēti 50 sabiedrības veselības apdraudējumu gadījumi Latvijā.

Lai nodrošinātu gatavību ārkārtas situāciju pārvaldīšanas koordinēšanai sabiedrības veselības apdraudējumu gadījumos, sniegts atbalsts Latvijas robežšķērsošanas vietām, lidostām un ostām par Sabiedrības veselības aizsardzības pasākumu plānu izstrādi un aktualizēšanu.

7. Starptautiskā sadarbība

Pārskata gadā tika turpināta 2011.gada 26.oktobrī uzsāktā programmas „Igaunijas – Latvijas programma 2007.-2013.gadam” projekta "Igaunijas un Latvijas sadarbība pirmsslimnīcas neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanā” (*Bringing Estonia and Latvia Together on Emergency Ambulatory Medical Services. BEST TEAMS*) īstenošana. Projekta mērķis ir veicināt valstu vienotību un sadarbību pirmsslimnīcas neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanā, kā arī veicināt kopīgu publisko pakalpojumu un resursu pārvaldību.

Aktīva sadarbība notika ar Lietuvas NMP nodrošināšanā iesaistītajiem dienestiem, taču līdz šim nav izdevies vienoties par līdzīgu sadarbību, kāda tā uz starpvalstu un institūciju vienošanos pamata izveidojusies ar Igauniju.

2012.gada 20. un 21.jūnijā Latvijā viesojās Francijas Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta vadītājs Marks Žiro (*Marc Giroud*). Vizīti organizēja Francijas vēstniecība un Francijas institūts Latvijā sadarbībā ar Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu. Tikšanās laikā M.Giroud atzinīgi novērtēja pirmsslimnīcas NMP organizāciju Latvijā, minot, ka atsevišķās jomās Francija varētu mācīties no Latvijas pieredzes. Tikšanās laikā tika pārrunātas dienestu sadarbības iespējas.

Pārskata gadā nodrošināta NMP dienesta speciālistu dalība starptautiskās mācībās (NATO Starptautiskajās ārkārtas situāciju mācībās „Gruzija 2012”, uzņemošās valsts atbalsta mācībās Sabre Strike 2012, Baltic Host, NATO CMX 12 u.c.), kā arī mācību sagatavošanas, aktīvajā un novērtēšanas fāzē.

Nodrošināta Latvijā kā ES un PVO dalībvalsts informācijas aprīte un vienotas politikas īstenošana katastrofu medicīnā un sabiedrības veselības aizsardzības jomā, sagatavoti priekšlikumi Latvijai pozīcijai un instrukcijai Eiropas Padomes un Padomes lēmuma projektam par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem, kā arī izskatīti un apspriesti dokumenti, piedaloties Eiropas Komisijas Veselības drošības komitejas 7 audiokonferencēs, 3 sanāsmēs, 6 EP Sabiedrības veselības darba grupas sanāsmēs un PVO Veselības asamblejā.

Starptautiskajos CBRN (ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodoldrošības) mācību ekspertuursos Lietuvā NMP dienesta speciālisti apguva starptautisko apmācību programmu. Mācību rezultātā iegūtās zināšanas izmantotas, lai uzlabotu valsts nacionālo civilās aizsardzības plānu, civilmilitāro sadarbību un papildinātu vietējās apmācības un izglītošanas programmas CBRN notikumu pārvaldīšanas jomā.

Nodrošināta dalība Sarkanā Krusta organizētajās Eiropas pirmās palīdzības ikgadējo sacensību organizācijā, Latvijas komandas sagatavošanā dalībai sacensībās un sacensību organizēšanā Latvijas reģionos. Iegūtā pieredze izmantota pirmās palīdzības sniegšanas pamatzināšanu apmācības programmas vadlīniju un praktisko manipulāciju algoritmu izstrādes darba grupas vadīšanā, organizācijā, vadlīniju un algoritmu izstrādē.

8. Budžeta informācija

8.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums, LVL

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	29 658 387	30 550 020	30 570 857
1.1.	dotācija	29 291 185	30 159 300	30 159 300
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	367 202	390 720	411 557
2	Izdevumi (kopā)	29 903 804	30 552 178	30 542 376
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	29 710 325	30 366 992	30 357 190
2.1.1.	kārtējie izdevumi	29 710 228	30 366 992	30 357 190
2.1.2.	Procentu izdevumi	97	0	0
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	193 479	185 186	185 186

5.tabula. 39.04.00 Programma "Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana", apakšprogramma "Neatliekamā medicīniskā palīdzība".

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	27 572	21 843	17 487
1.1.	dotācija	27 572	21 843	17 487
2	Izdevumi (kopā)	27 572	21 843	17 487
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	27 572	21 843	17 487
2.1.1.	kārtējie izdevumi	27 572	21 843	17 487
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0

6.tabula. 02.04.00 Programma "Medicīnas izglītība", apakšprogramma "Rezidentu apmācība".

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 608 566	6 077 243	6 077 243
1.1.	dotācija	2 608 566	6 077 243	6 077 243
2	Izdevumi (kopā)	2 608 566	6 077 243	6 077 243
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	171 415	75 925	75 925
2.1.1.	kārtējie izdevumi	171 415	75 925	75 925
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	2 437 151	6 001 318	6 001 318

7.tabula. 62.06.00 Programma "Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana", apakšprogramma "Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana (2007-2013)"

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	2 825	2 340
1.1.	Ārvalstu finanšu palīdzība	0	2 825	2 340
2	Izdevumi (kopā)	0	2 825	2 340
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	0	2 825	2 340
2.1.1.	Uzturēšanas izdevumu transferti	0	2 825	2 340
2.1.1.1.	Atmaksa valsts budžetā par veiktajiem uzturēšanas izdevumiem	0	2 825	2 340

8.tabula. 69.02.00 Programma "3mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana”, apakšprogramma „Atmaksas valsts pamatbudžetā par 3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošanu”.

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	9782	7061
1.1.	dotācija	0	9782	7061
2	Izdevumi (kopā)	0	9782	7061
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	9782	7061
2.1.1.	kārtējie izdevumi	0	9782	7061
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem		0	0

9.tabula. 69.06.00 Programma "3mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana”, apakšprogramma „3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana (2007-2013)”.

8.2.Valsts investīciju un ES ieguldījumu programmu projekti

Pamatojoties uz 2009.gada 6.aprīlī noslēgto vienošanos Nr.3 DP/3.1.5.2.0/09/IPIA/VSMTVA/001 par Eiropas reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansēta projekta īstenošanu, 2012.gadā tika turpināta 2009.gada 1.aprīlī uzsāktā projekta „Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas un dispečeru centru izveide” (turpmāk - Projekts) ieviešana.

2012.gada 14.augustā apstiprināti MK noteikumi Nr.555 „Grozījumi Ministru kabineta 2008.gada 4.augusta noteikumos Nr.642 „Noteikumi par darbības programmas «Infrastruktūra un pakalpojumi» papildinājuma 3.1.5.2.aktivitāti „Neatliekamās medicīniskās palīdzības attīstība” un Projektam pieejamais attiecināmais finansējums palielināts līdz 21 278 405 Ls un kopējais projekta ieviešanas termiņš pagarināts līdz 2015.gada 30.jūnijam.

Projekta aktivitāšu ieviešanas progress 2012.gadā

2012.gadā realizēta Projekta finanšu apguve 6 077 243 LVL apjomā.

NMP un KM sistēmas darbības nodrošināšanai nepieciešamās infrastruktūras izveide un aprīkojuma iegāde

- Pabeigta Vadības un dispečeru centra infrastruktūras izveide:
 - Operatīvā medicīniskā daļa Hipokrāta ielā 2, Rīgā - objekts nodots ekspluatācijā 2012.gada 29.augustā,
 - Operatīvās vadības centra, Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centra un administrācijas telpas Laktas ielā 8, Rīgā (projektā plānotā adrese - Hospitāļu iela 55, Rīgā) - objekts nodots ekspluatācijā 2012.gada 16.novembrī.

Biroja un saimnieciskā aprīkojuma iegāde un uzstādīšana

- 2012.gada maijā pabeigta remonta zonas iekārtu piegāde un uzstādīšana Kurzemes RVDC.

NMP un KM sistēmas darbības nodrošināšanai nepieciešamās IS izstrāde un IS darbināšanai nepieciešamā aprīkojuma iegāde

- iegādāti 174 datori Vienotās IS darbības nodrošināšanai NMP punktos;
- Brigāžu operatīvās vadības un dispečerizācijas risinājuma ieviešana un uzturēšana – pabeigta risinājuma izstrāde, uzsākta izmēģinājuma ekspluatācija;
- Komunikāciju jeb zvanu saņemšanas un apstrādes risinājuma ieviešana un uzturēšana – pabeigta risinājuma izstrāde un izmēģinājuma ekspluatācija, risinājums nodots ekspluatācijā. Risinājums nodrošina gan NMP izsaukumu, gan administratīvo zvanu apstrādi vienā sistēmā;
- Resursu vadības sistēmas ieviešana un uzturēšana - pabeigta risinājuma izstrāde un izmēģinājuma ekspluatācija, risinājums nodots ekspluatācijā;
- Defibrilatoru Lifepak datu apstrādes risinājuma paplašināšana - pabeigta risinājuma izstrāde un izmēģinājuma ekspluatācija, risinājums nodots ekspluatācijā;
- Datu analīzes rīka ieviešana - pabeigta risinājuma izstrāde, uzsākta izmēģinājuma ekspluatācija;
- Vienotā datu pārraides tīkla ieviešana un uzturēšana – ieviešana pabeigta;
- iegādātas 100 mobilās rācijas.

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta funkciju nodrošināšanai nepieciešamā specializētā autotransporta iegāde un aprīkošana

- Iepirkti 45 aprīkoti operatīvie medicīniskais transporta līdzekļi (pārskata gadā piegādāts 31 OMT).

9. NMP dienesta darbību raksturojošo rezultātīvo radītāju izpildes analīze

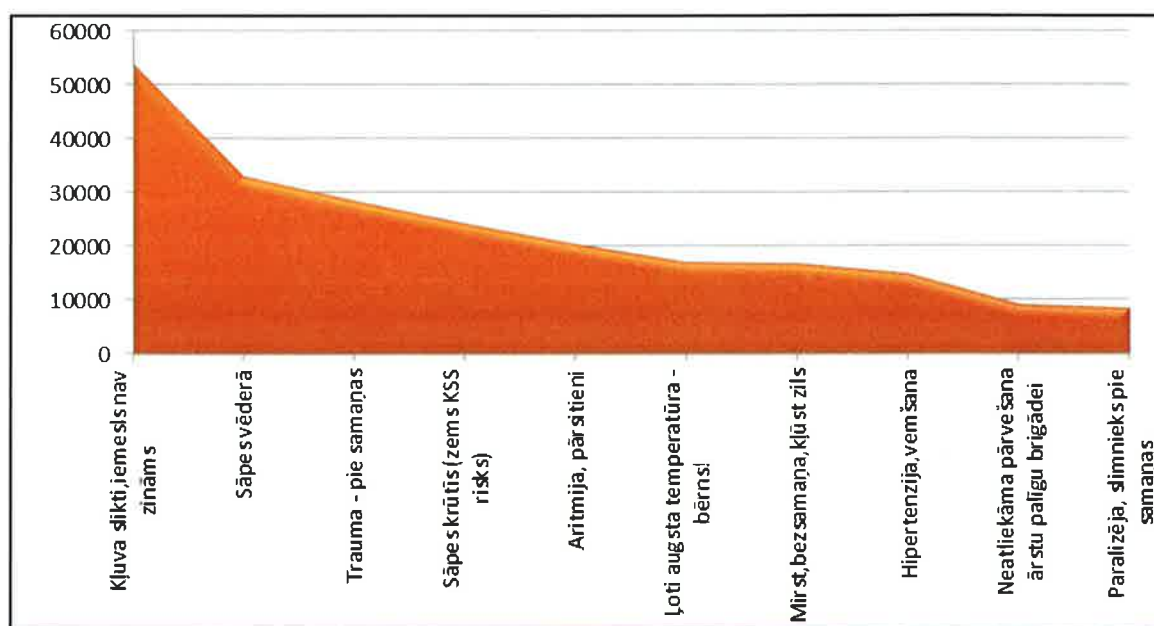
9.1. NMP dienesta brigāžu darba rādītāji (pirmsslimnīcas NMP)

Pārskata periodā NMP pirmsslimnīcas etapā nodrošināja 190 NMP brigādes 101 lokalizācijas vietā. Vidēji uz līnijas diennaktī dežūrēja 173,1 diennakts brigādes (*vidējais diennakts NMP brigāžu skaits tiek aprēķināts, dalot NMP brigādes nostrādāto stundu skaitu diennaktī ar 24 stundām*). NMP dienesta brigāžu sadalījums pēc veida 2012.gada nogalē bija šāds:

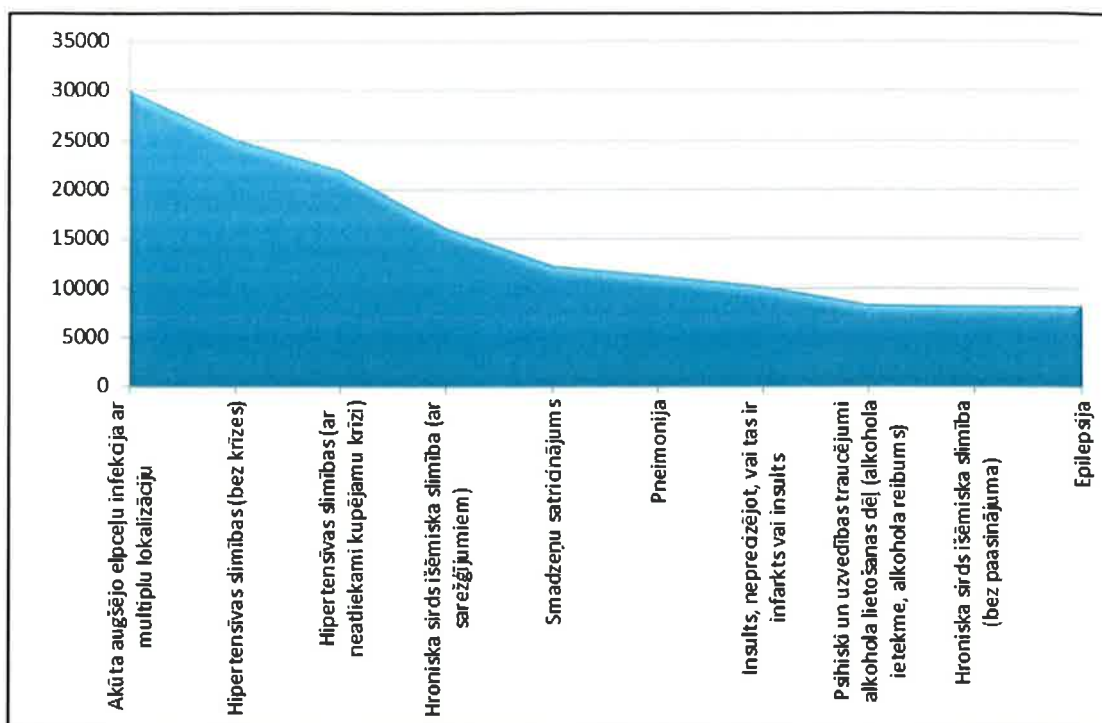
- reanimācijas brigādes – 4 Rīgā un 1 Daugavpilī;
- neatliekamās medicīnas ārstu brigādes - pamatā reģionālajos centros un brigāžu atbalsta centros - 38 Rīgas RC, 5 Latgales RC, 3 Kurzemes RC, 2 Zemgales RC un 1 Vidzemes RC;
- specializētās ārstu brigādes – 9 Rīgas RC;
- ārsta palīgu brigādes – 126.

2012.gadā NMP dienesta brigādes devušās **457 539** NMP izsaukumos (2012.gadā izsaukumu skaits samazinājies par 0,5%, salīdzinot ar 2011.gadu), tai skaitā **292 675** izsaukumi bijuši pie pacientiem, kas atradušies dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos (pēc rezultāta), bet **4 814** pacientiem medicīniskā palīdzība sniegta NMP brigāžu lokalizācijas vietās. Ienākušie zvani - **717 954**. Konsultācijas un izziņas - **93 977**.

Biežākie NMP izsaukumu motīvi un diagnozes aplūkojamas 1. un 2.attēlā.

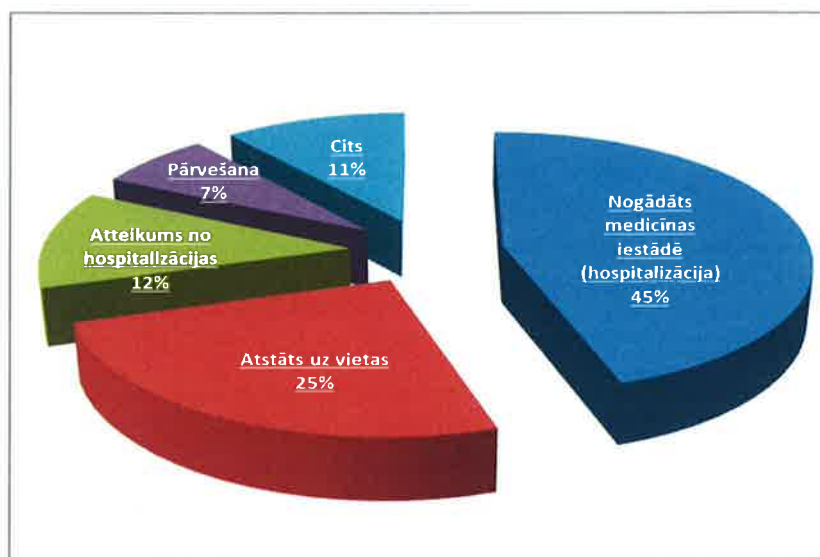

1.attēls. 10 biežākie izsaukumu motīvi NMP dienestā 2012.gadā.

2.attēls. 10 biežāk diagnosticētās saslimšanas NMP dienestā 2012.gadā.

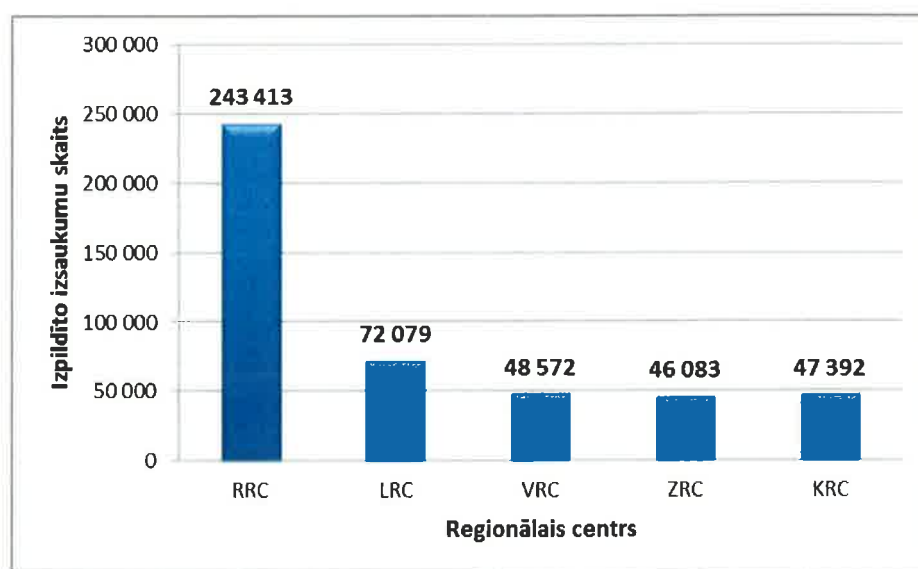
Analizējot izpildītos izsaukumus pēc rezultāta (*skat. 3.attēlu*), var secināt, ka 45% izsaukumu noslēdzas ar pacienta nogādāšanu medicīnas iestādē, 25% gadījumu iedzīvotāji tiek atstāti uz vietas, 12% gadījumu pacients ir atteicies no nogādāšanas ārstniecības iestādē, pārvešanas ir 7%, savukārt 11% izsaukumi ir noslēgušies ar citu rezultātu, piemēram, pacients noraidījis palīdzību, pacients netiek atrasts, izsaukums atcelts, iestājusies nāve līdz NMP brigādes ierašanās brīdim, pacientam konstatēts tikai alkohola apreibums u.c. tā saucamie bezrezultāta izsaukumi.

3.attēls. Izpildīto izsaukumu dalījums pēc rezultāta NMP dienestā 2012.gadā.

Diennakts laikā NMP dienestā tiek saņemti 1 800 – 2 000 iedzīvotāju zvani, un NMP brigādes izbrauc uz 1 100 – 1 400 izsaukumiem, lai sniegtu NMP saslimušajiem un cietušajiem, vidēji 560 pacienti ik dienas tiek nogādāti ārstniecības iestādēs. 2012.gadā NMP dienesta dežūrārsti ir snieguši vidēji 195 konsultācijas (*aut. - atlasot datus pēc motīva*) diennaktī, kas ir par 26 konsultācijām diennaktī vairāk nekā 2011.gadā (2011.gadā vidējais konsultāciju skaits diennaktī - 170). Vidējais izpildīto izsaukumu skaits diennaktī 2012.gadā salīdzinājumā ar 2011.gadu palicis gandrīz nemainīgs (2012.gadā – 1 250, 2011.gadā - 1 259). Arī vidējais nobraukums uz vienu izsaukumu 2012.gadā salīdzinājumā ar 2011.gadu palicis nemainīgs – 28 km.

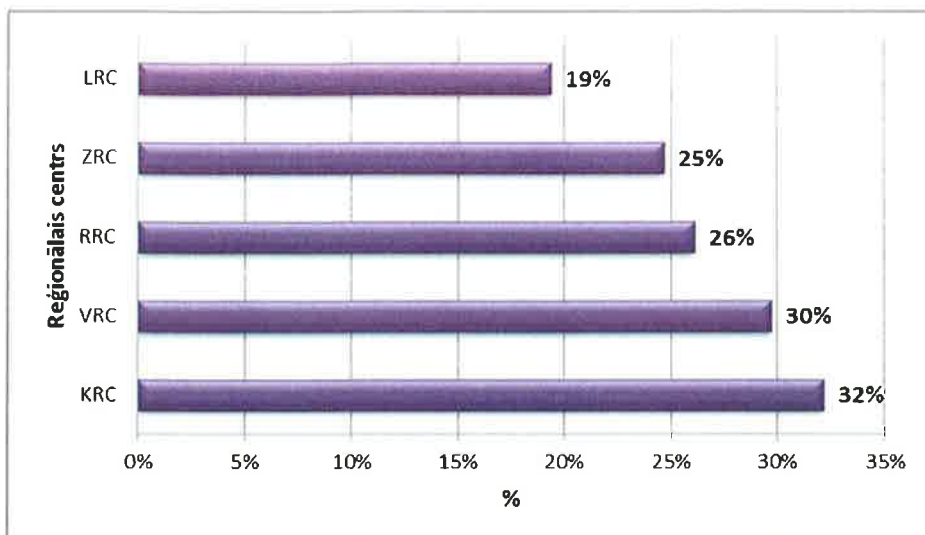
Analizējot NMP brigāžu darba rādītājus pa NMP dienesta RC, var secināt, ka 53,2% izsaukumu apkalpo Rīgas RC, bet vismazāk –10,3% Kurzemes RC un Zemgales RC – 10,1%, kas saistīts ar iedzīvotāju blīvumu šo reģionālo centru apkalpes teritorijā (*skat. 4.attēlu*).

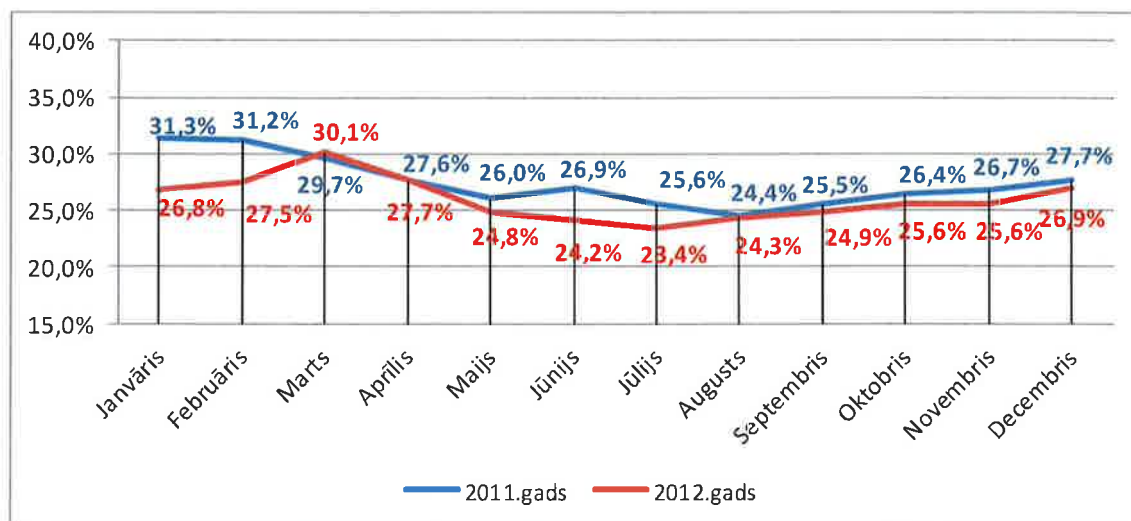
4.attēls. Izpildīto NMP izsaukumu skaits NMP dienesta reģionālajos centros 2012.gadā.

Sekundāro* izsaukumu īpatsvars 2012.gadā bija 26% no izpildīto izsaukumu skaita. Absolūtos skaitļos tas bija ir par 6,7% mazāks nekā 2011.gadā. Vislielākais sekundāro izsaukumu īpatsvars pārskata gadā bija Kurzemes reģionālajā centrā (32%), bet vismazākais - Latgales reģionālajā centrā (19%) (*skat. 5.attēlu*). Sekundāro izsaukumu īpatsvara dinamika pa mēnešiem aplūkojama 6.attēlā.

* NMP izsaukums, kurā pēc NMP brigādes vadītāja vērtējuma pacientam nav konstatēts dzīvībai vai veselībai kritisks stāvoklis (izsaukumi, kas neatbilst MK noteikumu Nr.1046 112.punktā minētajiem). Sekundāro izsaukumu skaitā, ko NMP dienesta datu bāzē atlasa pēc diagnozes, nav iekļautas pārvešanas, ko pieteikuši ģimenes ārsti un ārstniecības iestādes, izsaukumi, kur pacientam konstatēti veselības sarežģījumi, kā arī izsaukumi, kur kā izsaukuma vieta norādīta iela vai cita sabiedriska vieta.

5.attēls. Sekundāro izsaukumu skaits pret kopējo izpildīto izsaukumu skaitu attiecīgajā reģionālajā centrā NMP dienestā 2012.gadā.

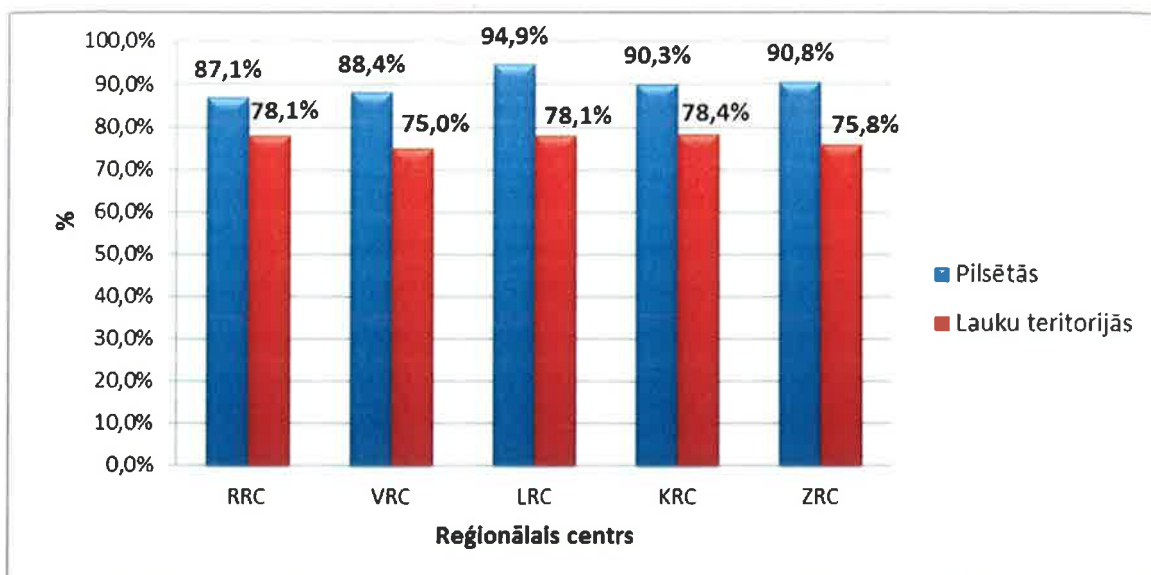

6.attēls. Sekundāro izsaukumu skaits pret kopējo izpildīto izsaukumu skaitu NMP dienestā pa mēnešiem 2011. un 2012.gadā.

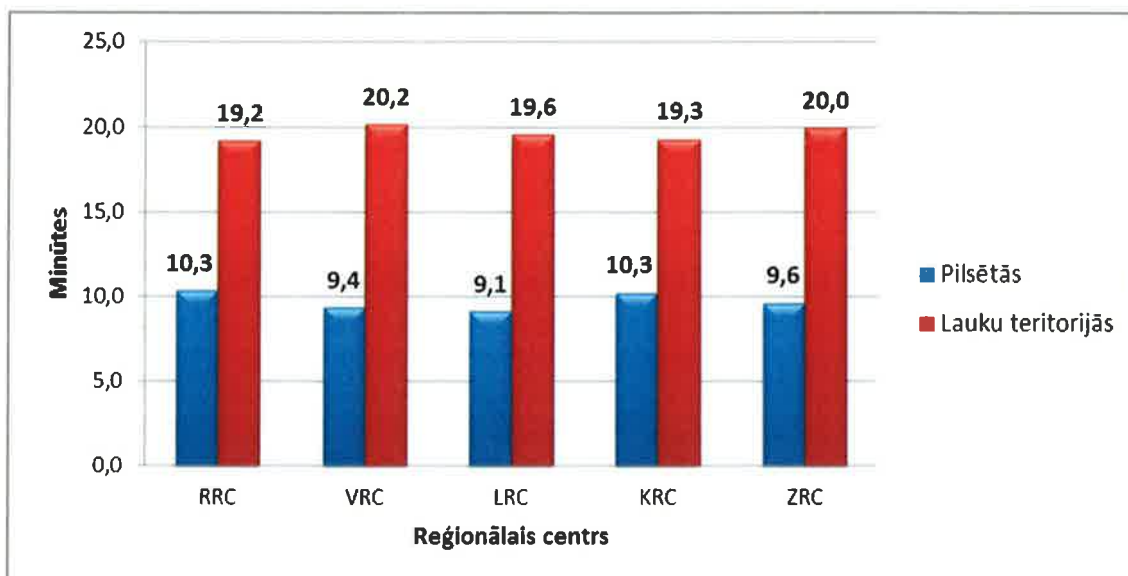
Savlaicīgi (līdz 15 minūtēm) izpildīto neatliekamu izsaukumu īpatsvars pilsētās 2012.gadā salīdzinājumā ar 2011.gadu palika gandrīz nemainīgs – **88,7%** (2011.gadā - 88,9%) savukārt lauku teritorijās savlaicīgi (līdz 25 minūtēm) izpildīto izsaukumu īpatsvars samazinājies no 79,6% 2011.gadā uz **77,0%** 2012.gadā.

Vidējais NMP izsaukuma apkalpošanas gaidīšanas laiks pilsētās 2012.gadā bija **9,7 minūtes**, kas ir par vienu minūti mazāk nekā 2011.gadā, bet lauku teritorijās palika gandrīz nemainīgs – **19,7 minūtes** (2011.gadā - **19,5 minūtes**).

Savlaicīgi izpildīto 1.-4.steidzamības izsaukumu īpatsvars un vidējais apkalpošanas gaidīšanas laiks salīdzinājumā pa NMP dienesta reģionālajiem centriem aplūkojams 7. un 8.attēlā.

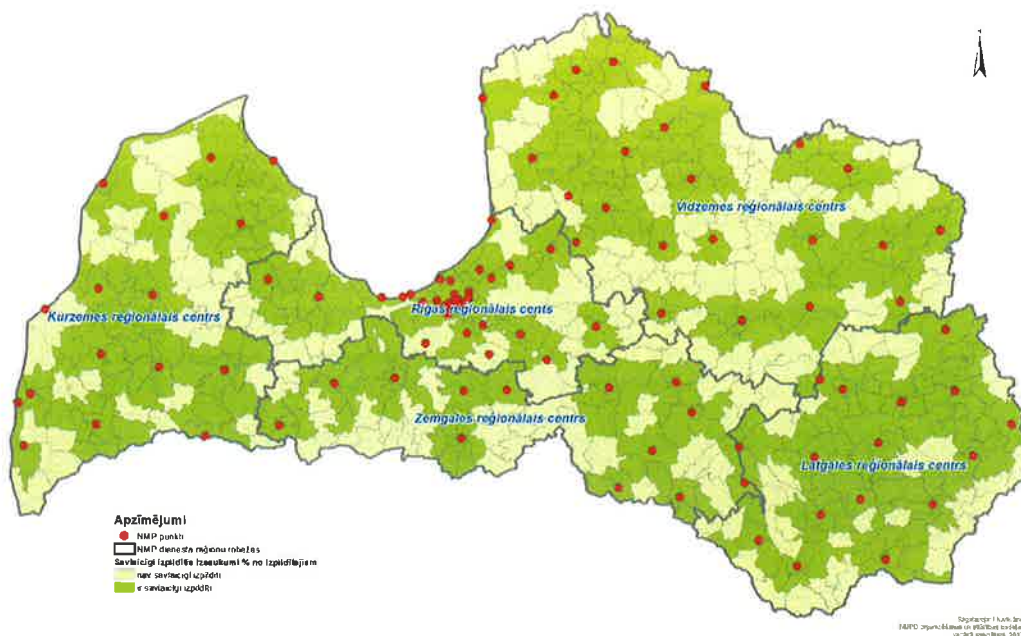

7.attēls. Savlaicīgi izpildītie 1.-4.steidzamības izsaukumi NMP dienesta reģionālajos centros 2012.gadā.

8.attēls. Apkalpošanas gaidīšanas laiks 1.-4.steidzamības izsaukumos NMP dienesta reģionālajos centros 2012.gadā.

Lai arī vidējais savlaicīgi izpildīto neatliekamu izsaukumu īpatsvars pārsniedz MK 2006.gada 19.decembra noteikumu Nr.1046 noteiktās prasības, kas nosaka, ka pēc neatliekama izsaukuma saņemšanas neatliekamās medicīniskās palīdzības 75% gadījumu jānodrošina ne vēlāk kā 25 minūšu laikā, tomēr atsevišķos pagastos šis rādītājs nepārsniedz pat 25% (skat. Karti Nr.2). Lai nodrošinātu vienlīdzīgu pakalpojuma pieejamību visiem iedzīvotājiem, ir nepieciešams veidot jaunus NMP punktus vai īstenot citus pasākumus veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošanai lauku iedzīvotājiem.

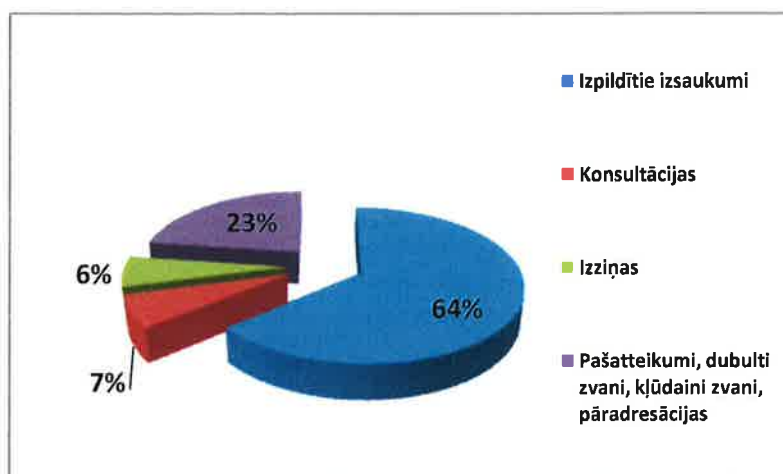
Karte Nr.2. Savlaicīgi izpildīto izsaukumu īpatsvars no visiem izpildītajiem 1.-4.steidzamības pakāpes izsaukumiem 2012.gadā.

9.2. NMP dienesta Operatīvās vadības centra darbība

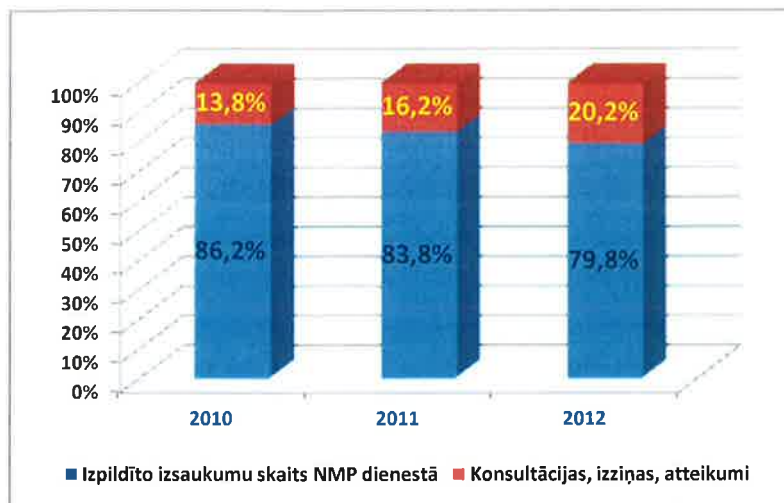
Operatīvais vadības centrs (turpmāk - OVC) organizē un nodrošina vienotu NMP izsaukumu pieņemšanu un NMP brigāžu vadību pirmsslimnīcas etapā ikdienā un ārkārtas medicīniskajās situācijās. Operatīvā darba virsvadību veic OVC galvenais dežūrārsts un galvenais dispečers, kas ir neatliekamajā medicīnā sertificētas ārstniecības personas.

2012.gadā NMP dienestā saņemti **717 954** zvani, no kuriem **93 977** zvani noslēgušies ar konsultāciju vai izziņu. 2012.gadā sniegtās konsultācijas (n = 48 573) sastāda 7% no ienākušajiem zvaniem un 9,7% no pieteiktajiem izsaukumiem (*skat. 9.attēlu*). Laika periodā no 2010.-2012.gadam konsultāciju, izziņu un atteikumu īpatsvaram ir tendence palielināties (*skat. 10.attēlu*).

2012.gadā izsaukumu pieņemšanas vidējais laiks bija **2,8 min.**, dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos (pēc rezultāta) **2,4 min.**

9.attēls. Ienākošo zvanu struktūra pēc rezultāta 2012.gadā.

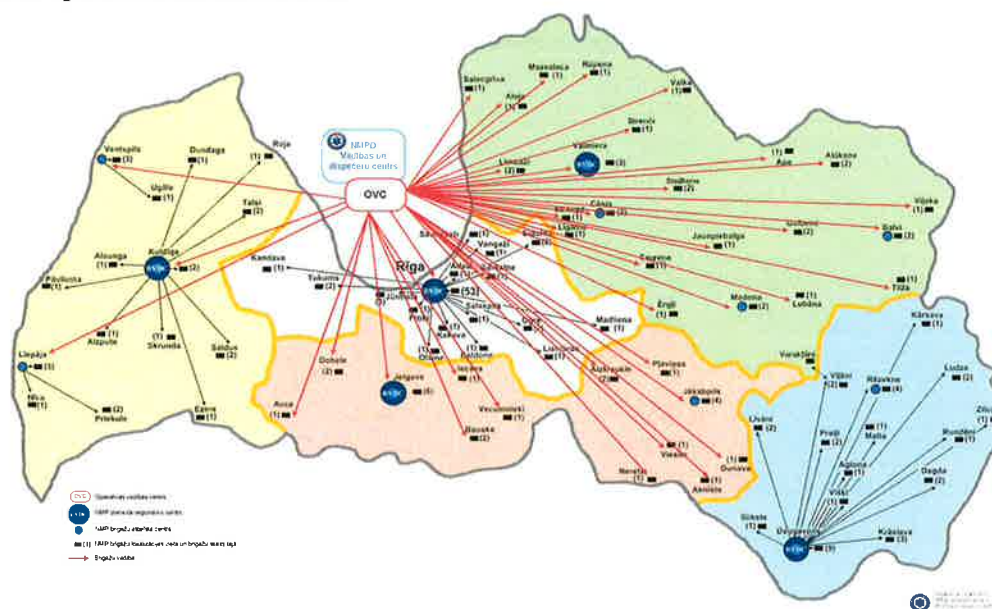
10.attēls. Pieteikto izsaukumu struktūra pēc rezultāta 2012.gadā.

Pārskata gadā uzsākta pirmās palīdzības padomu sniegšana pa tālruni, nepārtraucot sarunu ar NMP izsaukuma pieteicēju, kamēr ierodas brigāde

Ar mērķi samazināt izsaukuma nodošanas laiku un uzlabot starpreģionālo sadarbību brigāžu operatīvajā vadībā tika pārņemta Zemgales RC un daļēji Vidzemes RC NMP brigāžu vadība. Ar 2012.gada 1.martu OVC pārņēma Jēkabpils BAC pakļautībā esošo NMP brigāžu operatīvo vadību, bet ar 1.septembri Jelgavas BAC pakļautībā esošo NMP brigāžu un Limbažu, Salacgrīvas, Alojās novadu un Krimuldas novada Lēdurgas pagastā lokalizēto NMP brigāžu vadību (skat. Karti Nr.3).

Defibrilatoru 'Lifepak' datu apstrādes risinājuma paplašināšana deva iespēju ar 27.08.2012. nosūtīt OVC un Latgales RC dežūrārstiem konsultēšanai pacientu elektrokardiogrammas.

Izstrādātas jaunas procedūras - NMP operatīvās vadības nodrošināšana un NMP brigādes operatīvā darba kārtība.

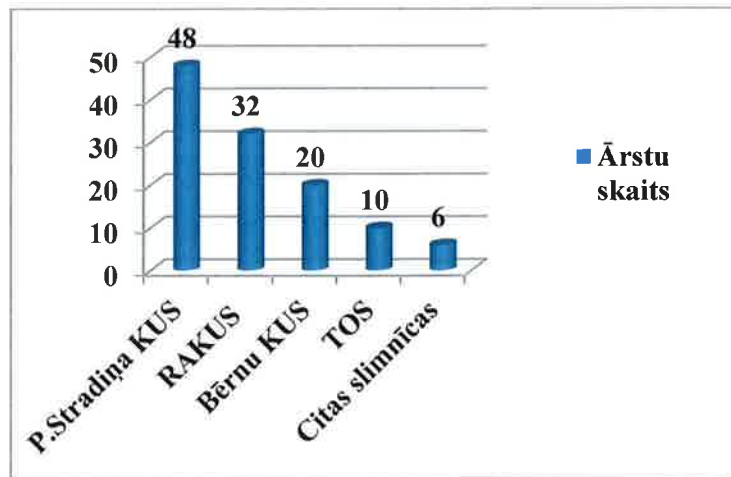
Karte Nr.3. NMP dienesta brigāžu vadība (uz 01.01.2013.)

9.3. NMP dienesta Operatīvās medicīniskās daļas darbība (specializētā NMP)

Specializētās NMP sniegšanu diennakts režīmā nodrošina divi ārsta palīgi - medicīniskie dispečeri, četras īpaši aprīkotas reanimācijas brigādes (divas pieaugušiem pacientiem, viena bērniem, viena jaundzimušajiem) un speciālisti vairāk kā 20 dažādās specialitātēs. Nepieciešamības gadījumā tiek piesaistīti papildus speciālisti, noslēdzot līgumu par konkrēta izsaukuma veikšanu, piemēram, ar pulmonologu, neirologu, operāciju māsu. Ārsti speciālisti atbilstoši plāna grafikam atrodas „mājas dežūrā” un pēc OMD dispečeru zvana sniedz telefoniskas konsultācijas, kā arī dodas izsaukumā uz ārstniecības iestādēm. OMD ārstu pamatdarba vietas apskatāmas 11.attēlā.

Lai organizētu ārstu speciālistu darbu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, 2012.gadā darbam OMD papildus jau esošajiem speciālistiem, tika piesaistīti jauni darbinieki.

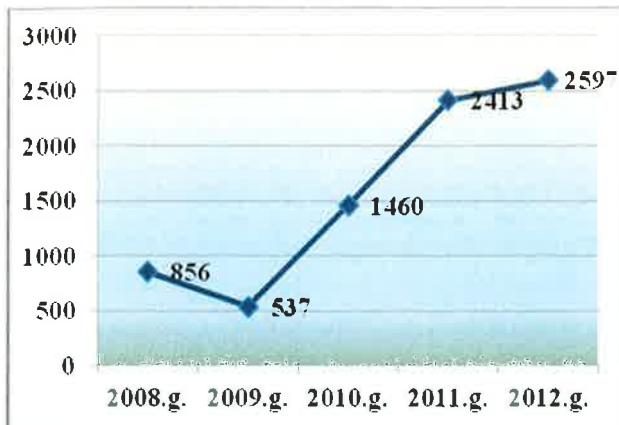
Pastāvīgā gatavības režīmā OMD izsaukumu nodrošināšanai atrodas 6 OMT un autovadītāji. Nepieciešamības gadījumā iespējams piesaistīt vēl 6 OMT.

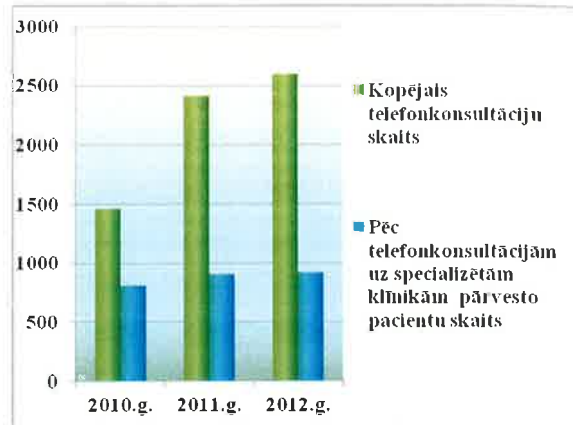
11.attēls. OMD ārstu pamatdarba vietas

OMD speciālistu telefonisko konsultāciju skaits 2012.gadā turpināja pieaugt (*skat. 12.attēlu*). Konsultācijas laikā tiek izvērtēta nepieciešamība pacientu steidzami pārvest uz universitātes klīniku vai specializēto centru, medicīniskajā transportēšanā iesaistot ne vien OMD reanimācijas brigādes, bet arī reģionālās NMP brigādes (*skat. 13.attēlu*).

Gadījumos, kad NMP brigādēm nepieciešams OMD speciālistu atbalsts, tiek organizēta pacientu pārņemšana no NMP brigādēm vai arī ārsta speciālista telefonkonsultācija NMP brigāžu personālam. NMP dienesta struktūrvienību savstarpējās koordinācijas rezultātā ir iespējams sniegt savlaicīgāku medicīnisko palīdzību un racionālāk izmantot pieejamos resursus. OMD un pirmsslimnīcas NMP brigāžu sadarbības rādītāji atspoguļoti 10.tabulā.

12.attēls. OMD telefonkonsultāciju skaits

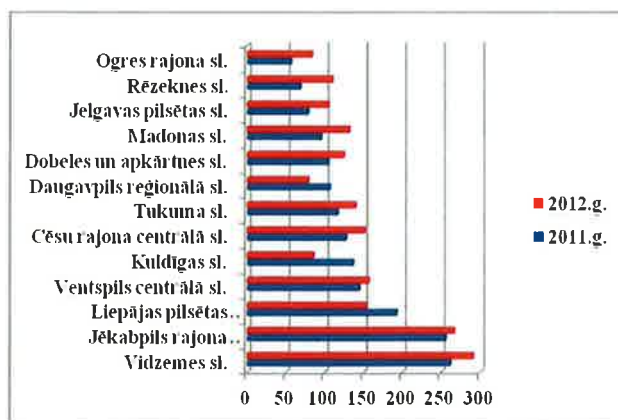

13.attēls. Pārvešanas pēc OMD telefonkonsultācijām

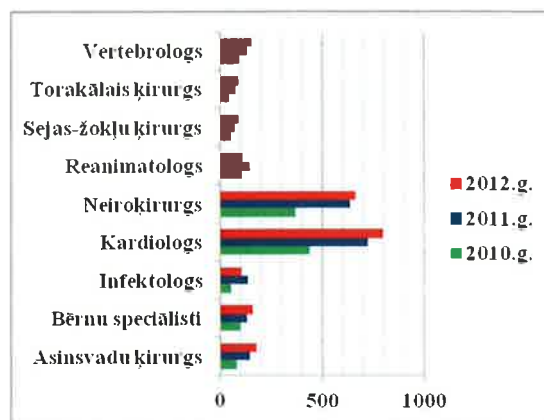
	2010.g.	2011.g.	2012.g.
NMP brigāžu izsaukumi pacientu pārvešanai uz specializētām klīnikām pēc OMD speciālistu telefonkonsultācijām	274	614	619
OMD speciālistu telefoniskās konsultācijas NMP brigādēm	18	62	114
Medicīniskā transportēšana, pārņemot pacientu no NMP brigādes	38	30	5

10.tabula. OMD un NMP brigāžu savstarpējā sadarbība

Laika periodā no 2010.-2012.gadam telefonisko konsultāciju skaits visvairāk palielinājies kardiologu, neiroķirurgu, bērnu speciālistu, vertebrologu un asinsvadu ķirurgu specialitātēs, bet samazinājies infektologu un reanimatologu specialitātēs. Salīdzinot ar 2011.gadu, telefonkonsultāciju skaits ievērojami palielinājies Vidzemes, Cēsu, Tukuma, Madonas, Jelgavas, Rēzeknes un Ogres slimnīcās.

14.attēls. OMD speciālistu telefonkonsultāciju skaita izmaiņas

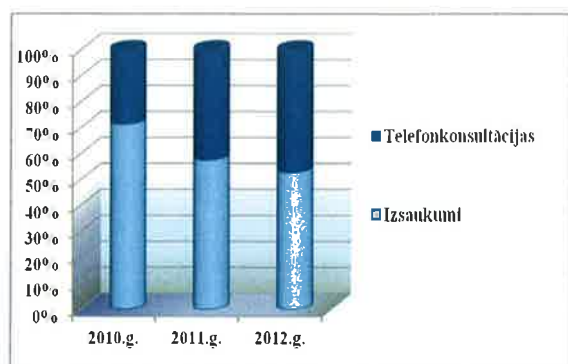
15.attēls. No republikas slimnīcām pieteikto telefonkonsultāciju skaits

Pēc kardiologu konsultācijām 2012.gadā 59% gadījumos (2011.g. - 60%, 2010.g. - 41%) pacienti ar akūtu koronāru sindromu tika nogādāti tieši specializētajās kardioloģijas klīnikās. Ir nodrošināts arī tehnoloģiskais risinājums, lai OMD kardiologi mājās dežūru laikā varētu saņemt EKG pierakstu pacientam, pie kura atrodas NMP brigāde. Tas ir īpaši

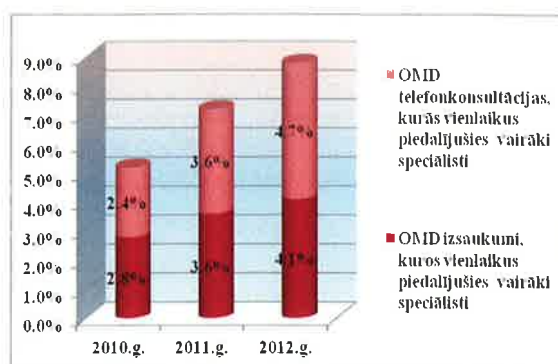
nozīmīgi sarežģītos gadījumos, kad nepieciešama neatliekama ārstēšana un jāizvērtē medicīniskās transportēšanas galamērķis.

Telemedicīnas iespējas tika izmantotas arī neiroķirurģu konsultāciju laikā, kad speciālisti jau elektroniski varēja izvērtēt republikas slimnīcās veiktos datortomogrāfijas izmeklējumus. Rezultātā 74% gadījumu (2011.g. - 74%, 2010.g.- 68%) operatīva terapija vai pārvešana uz neiroķirurģijas klīniku nebija indicēta un par tālāko ārstēšanas taktiku OMD speciālisti konsultēja telefoniski.

Pieaudzis OMD izsaukumu un telefonkonsultāciju skaits klīniski sarežģītos gadījumos. Par to liecina telefonkonsultāciju un izsaukumu skaits, kuros vienlaikus piedalījušies vairāki OMD speciālisti (*skat. 17.attēlu*).

16.attēls. OMD telefonkonsultāciju un izsaukumu skaita dinamika

17.attēls. OMD izsaukumi un telefonkonsultācijas klīniski sarežģītos gadījumos (% no kopējo izsaukumu un telefonkonsultāciju skaita)

Ņemot vērā telefonisko konsultāciju lietderības paaugstināšanos un NMP brigāžu iesaistīšanos pacientu pārvešanā uz specializētajām klīnikām, OMD izsaukumu skaitam ir tendence samazināties (*skat. 16.attēlu*). Tomēr, analizējot izsaukumu skaitu pa ārstu specialitātēm, vērojams, ka salīdzinot ar 2011.gadu, palielinājies izsaukumu skaits bērnu speciālistiem, otorinolaringologiem, vertebrologiem. Arī OMD neonatologu izsaukumu skaitam uz 1 000 jaundzimušajiem ir tendence palielināties kopš 2010.gada. Izsaukumu struktūrā pēdējo trīs gadu laikā procentuāli nemainās no ārpus Rīgas dzemdību nodaļām uz Bērnu KUS pārvesto jaundzimušo skaits (*skat. 11.tabulu*).

	2008.g.	2009.g.	2010.g.	2011.g.	2012.g.
Jaundzimušo skaits*	23 948	21 677	19 220	18 620	19 520
Neonatologu izsaukumu skaits	638	634	554	567	603
Neonatologu izsaukumi uz 1000 jaundzimušajiem	26,6	29,2	28,8	30,4	30,9
Jaundzimušie pārvesti uz BKUS no ārpus Rīgas esošām dzemdību nodaļām (% no neonatologu izsaukumiem)	21%	19%	14%	14%	14%

*Datu avots www.csb.gov.lv

11.tabula. OMD neonatologu izsaukumu raksturojums

Slimnīcu infrastruktūras reformas un vienotas hospitalizācijas kārtības ieviešanas rezultātā mainās OMD izsaukumu skaits uz dažādām slimnīcām. Salīdzinot ar 2011.gadu, 2012.gadā pieaudzis OMD izsaukumu skaits uz Vidzemes, Daugavpils, Rēzeknes, Jēkabpils, Liepājas un Ventspils reģionālām slimnīcām, kā arī uz Alūksnes, Balvu lokālām slimnīcām un Rīgas rajona slimnīcu. Ievērojami samazinājies izsaukumu skaits uz Jelgavas, Kuldīgas, Ogres un Dobeles slimnīcām.

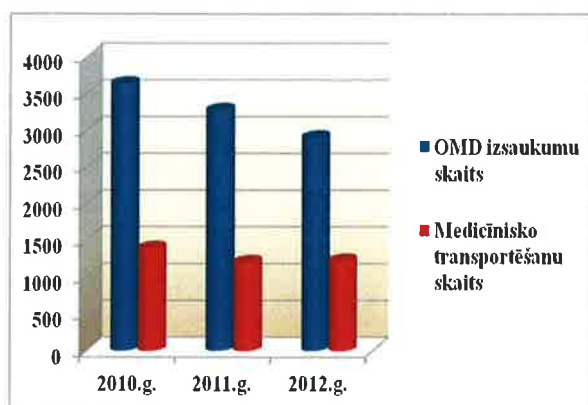
Slimnīcas, tajā skaitā arī daudzprofilu slimnīcas, joprojām nenodrošina ārstu – speciālistu dežūras paredzētajā apjomā un neatliekamo diagnostiku. Ārstniecības iestādes, ekonomējot finanšu līdzekļus, ne vienmēr nodrošina līgumos ar Nacionālo veselības dienestu paredzēto medicīnisko palīdzību diennakts režīmā, kā arī ārstu prombūtnē – atvaļinājumu, kvalifikācijas celšanas kursu un kongresu laikā. OMD speciālistiem nākas doties uz slimnīcām arī gadījumos, ja ārstniecības iestādē tehnisku iemeslu dēļ nedarbojas vai nav pieejamas konkrētas medicīniskās ierīces vai instrumenti. Slimnīcās joprojām aktuāla ir problēma ar atsevišķu specialitāšu ārstu darba nodrošinājumu diennakts režīmā (piem., bronhologi, gastroenterologi, otorinolaringologi, radiologi, speciālisti, kuri spēj veikt nieru aizstājterapiju).

Kopējā OMD speciālistu operāciju aktivitāte izsaukumu laikā pārskata gadā ir nedaudz samazinājusies, bet atsevišķās specialitātēs, piemēram, neuroķirurgiem, tā ir ievērojami palielinājusies (*skat. 12.tabulu*), kas, iespējams, liecina par telemedicīnas efektivitāti.

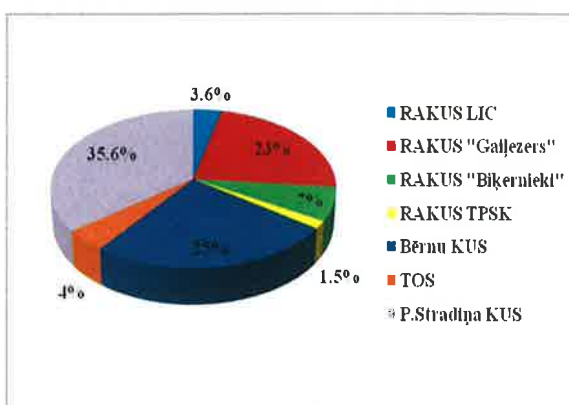
	2009.g.	2010.g.	2011.g.	2012.g.
Izsaukumi, kuru laikā veiktas operācijas, manipulācijas	43%	47%	51%	48%
Neiroķirurģu izsaukumi, kuru laikā veiktas operācijas	66%	71%	77%	85%

12.tabula. Operatīvā aktivitāte OMD izsaukumos

Neraugoties uz OMD kopējo izsaukumu skaita samazināšanos, OMD medicīniski transportēto pacientu skaits uz universitātes klīnikām un specializētiem centriem salīdzinoši ar iepriekšējo gadu ir palielinājies (2012.g – 1 221; 2011.g – 1 201).

18.attēls. Medicīniskās transportēšanas OMD izsaukumos

19.attēls. Medicīniskās transportēšanas uz Rīgas slimnīcām (*izņemot neonatologu brigādes*)

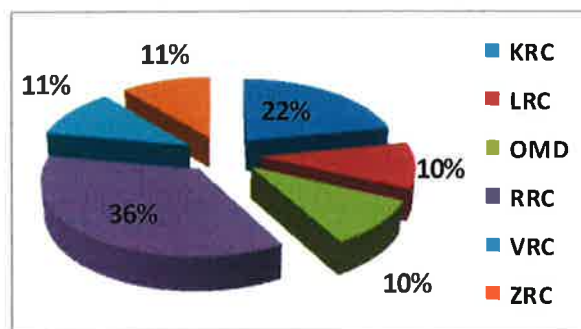
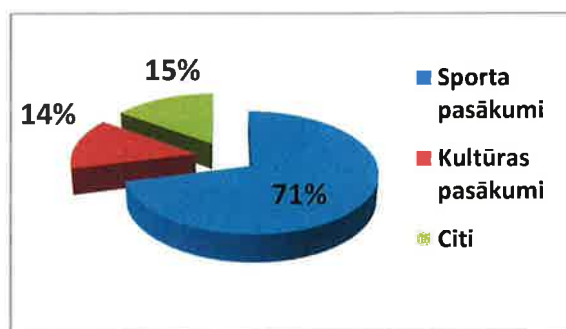
OMD speciālisti organizējuši un koordinējuši cietušo un saslimušo medicīnisko evakuāciju no kuģiem Latvijas teritoriālos ūdeņos un ārpus Latvijas teritoriālajiem ūdeņiem. Sešos gadījumos, kad pacientu evakuācija no kuģa nebija nepieciešama vai bija neiespējama, OMD speciālisti konsultējuši kuģu vadību par medicīniskās palīdzības nodrošināšanas iespējām uz vietas.

Sadarbībā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem OMD mediķi 2012.gadā ar Gaisa spēku helikoptera palīdzību medicīniski transportējuši 10 pacientus.

Specializētās medicīniskās palīdzības nodrošināšanas pilnveidošanu veicinājusi darba apstākļu uzlabošanās. 2012.gada septembrī OMD, nepārtraucot operatīvo darbību, tika pārvietota uz jaunām – darbam piemērotākām telpām. Līdz ar to, lai sniegtu pēc iespējas kvalitatīvāku medicīnisko palīdzību un nodrošinātu OMD darbības atbilstību kvalitātes vadības sistēmai, tika pārskatīti un pilnveidoti arī OMD darbības algoritmi.

10. Medicīniskās palīdzības nodrošināšana publiskos un valsts nozīmes pasākumos un repatriācijas

Pārskata periodā NMP dienests nodrošinājis medicīnisko palīdzību vairāk kā 493 dažāda mēroga publiskos pasākumos (2011.g. - 366). Noslēgti un izpildīti 36 (2011.g. – 23) līgumi par medicīniskās palīdzības nodrošināšanu pasākumos, kuri ilgst vairākas dienas un/vai norisinās vairākās vietās Latvijā. Publisko pasākumu dalījums pēc pasākuma rakstura atspoguļots 20.attēlā.

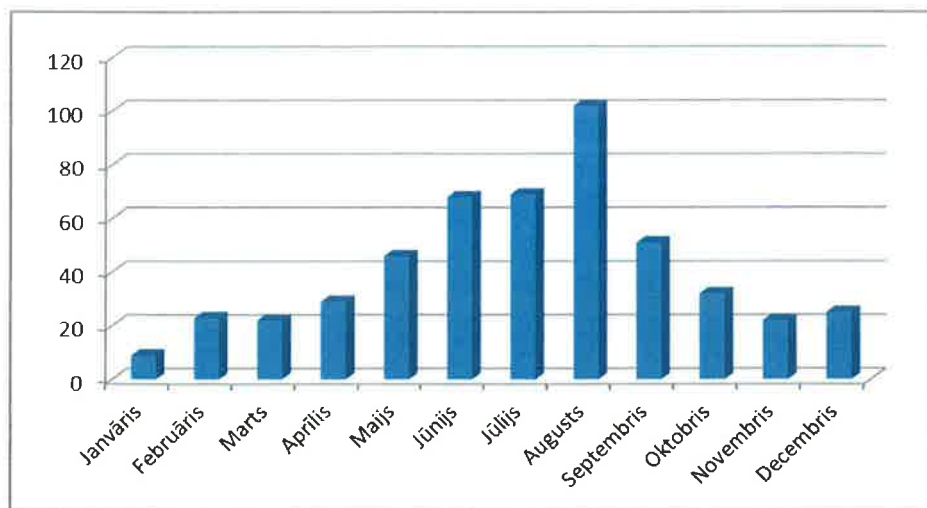
20.attēls. Publisko pasākumu dalījums pēc rakstura

21.attēls. MP nodrošināšanā iesaistītie resursi

Cilvēkresursu, medicīnisko un materiāli tehnisko resursu piesaiste medicīniskās palīdzības nodrošinājumam tikusi organizēta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam un atbilstoši pasākumus organizatoru sniegtajai informācijai par plānotā pasākuma raksturu, norises laiku, riskiem un īpašajiem apstākļiem. Biežāk medicīniskās palīdzības nodrošināšanai bijuši pietiekami viena NMP dienesta reģionālā centra resursi, kura pamatdarbības teritorijā pasākums noritējis (*skat. 21.attēlu*). Atsevišķos gadījumos palīdzības nodrošināšanā iesaistīti vienlaikus vairāku reģionālo centru, OMD un citu NMP dienesta struktūrvienību resursi. Dežūru skaita dinamika attēlota 22.attēlā.

Ikgadējā Nordea Rīgas Maratona norises laikā 2012.gada 20.maijā medicīniskā palīdzība nodrošināta, iesaistot NMP dienesta reanimatologa brigādi darbam medicīniskajā teltī, 1 reanimācijas brigādi, 5 NMP ārsta palīga brigādes un 2 pirmās

palīdzības sniedzēju posteņus. Palīdzība tikusi sniegta 155 cilvēkiem, 16 personas nogādātas stacionāros papildus izmeklēšanai. Pacienti galvenokārt konstatētas nelielas traumas, kā arī karstuma un pārslodzes ietekmē radušās sirds - asinsvadu sistēmas problēmas.

22.attēls. Dežūru skaits publiskos pasākumos

Laikā no 3.līdz 6.augustam Latvijā norisinājās „Bauer Tretial International Invite” starptautiskais bērnu hokeja turnīrs. Medicīniskās palīdzības sniegšanai čempionātā laikā NMP dienests nodrošināja NMP ārsta palīgu brigāžu dežūras vienlaikus 7 norises vietās.

Mūzikas festivālos „Positivus” un „Summer Sound”, kultūras pasākumos un koncertos ar lielu apmeklētāju skaitu (Rīgas bērnu un jauniešu Mūzikas svētkos Mēs pilsētai ce-Rīgai, Lady Gaga koncertā) 2012.gada vasarā medicīnisko palīdzība nodrošinājušas ārsta – reanimatologa brigādes medicīniskajās teltīs, NMP ārsta brigādes, NMP ārsta palīga brigādes un Latvijas Sarkanā Krusta pirmās palīdzības posteņi, kopumā vairāk kā 400 dežūrstundas.

Savukārt Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos 2012.gada augustā medicīniskā palīdzību pēc iepriekš saskaņota plāna nodrošināja mediķi 2 medicīniskajās teltīs, 7 NMP brigādes un 7 pirmās palīdzības posteņi. Svētku norises laikā palīdzība tika sniegta vairāk kā 1 000 reizes.

Regulāri visa pārskata gada laikā, tikusi saskaņota rīcība NMP nodrošināšanai augsta līmeņa ārvalstu amatpersonu vizīšu laikā Latvijā, kā arī augstu Latvijas amatpersonu darba braucienu laikā. Pēc atbildīgo institūciju pieprasījuma nodrošināta paaugstināta gatavība sniegt NMP visā valsts teritorijā personām, kurām tiek nodrošināta personīgā apsardze. Nodrošināta līguma par medicīnisko pakalpojumu nodrošināšanu Valsts Prezidenta kancelejas vajadzībām izpilde.

2012.gadā turpinājās darbs pie XXV Vispārējie latviešu Dziesmu un XV Deju svētku, Eiropas kultūras galvaspilsētas publisko pasākumu Rīgā 2014.gadā un Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē 2015.gada pirmajā pusgadā medicīniskā nodrošinājuma plānošanas.

Repatriācija uz/no ārvalstīm

Pārskata periodā NMP dienests iesaistījies vairāk nekā 60 pacientu medicīnisko repatriāciju uz/no ārvalstīm koordinēšanā un nodrošināšanā. Organizēta 36 Latvijas valstij piederīgu personu repatriācija, no kurām 17 gadījumos pacientu transportēšana nodrošināta ar NMP dienesta resursiem, bet 19 gadījumos slimnieku pārvešana tikusi atcelta vai nodrošināta ar citu pakalpojuma sniedzēju resursiem. Organizēta 25 pacientu ārvalstnieku evakuācija uz ārstniecības iestādēm mītnes zemē. Šajos gadījumos NMP dienestā tika sniegtas konsultācijas par transportēšanas iespējām, plānots maršruts un aprēķināti paredzamie ar repatriāciju saistītie izdevumi. Transportējot pacientu no ārvalstīm uz Latviju, tika iesaistīts gan sauszemes (50%), gan gaisa transports (50%).

Latvijas valsts piederīgajiem medicīniskā repatriācija bijusi nepieciešama galvenokārt traumu, sirds un asinsvadu slimību, personības un uzvedības traucējumu gadījumos, bet pacientu transportēšana uz ārzemēm visbiežāk notika gūto traumu rezultātā.

2012.gadā visbiežāk pacienti uz Latviju tika transportēti no Lietuvas un Vācijas. Repatriācijas veiktas arī no Lielbritānijas, Baltkrievijas, Turcijas, Polijas, Francijas un citām valstīm.

Nodrošinot pacientu medicīnisko transportēšanu starptautiskā līmenī, NMP dienests cieši sadarbojas ar LR Ārlietu ministrijas Konsulāro departamentu, Latvijas Republikas vēstniecībām un konsulātiem ārvalstīs, Latvijas Republikas Valsts robežsardzi, kā arī ārvalstu partneriem - *European Air Ambulance*, *Medflight Finland* un *Lufthansa*.

Pārskata periodā saskaņā 2006.gada 19.12. MK 1046.noteikumu 114.3. punktu, nodrošināta 2 jaundzimušo ar iedzimtām patoloģijām un bērna ar smagu aknu patoloģiju transportēšana no Bērnu Klīniskās Universitātes slimnīcas uz Vācijas klīnikām turpmākai ārstēšanai un aprūpei.

2012.gada pavasarī NMP dienestā tika izveidota Medicīnisko maksas pakalpojumu nodaļa, kuras galvenās funkcijas ir plānot un organizēt kvalitatīvu, klienta vajadzībām, drošībai un normatīvajiem aktiem atbilstošu medicīnisko maksas pakalpojumu sniegšanu un nodrošināt vienotu pieeju NMP dienesta sniegto pakalpojumu maksas noteikšanā, rēķinu izrakstīšanā un uzskaitē.

11. Pasākumi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un NMP dienesta vadības efektīvas darbības nodrošināšanai

11.1. Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana un uzturēšana

Lai nodrošinātu NMP dienesta mērķu un pamatuzdevumu efektīvu izpildi un ilglaicīgu, stabilu attīstību, NMP dienestā ir izveidota un pastāvīgi tiek pilnveidota Kvalitātes vadības sistēma (turpmāk – KVS) atbilstoši ISO 9001 standarta prasībām un normatīvajiem aktiem.

Pārskata gadā veikti šādi pasākumi un darbības:

1. KVS dokumentācijas izstrāde:

- sastādīts un apstiprināts „NMP dienesta KVS ieviešanas un pilnveidošanas plāns 2012.gadam”;
- izstrādāta un apstiprināta „NMP dienesta Kvalitātes rokasgrāmata”, kurā ietverta un 20 sadaļās aprakstīta visa NMP dienesta darbība saskaņā ar definētajiem NMP dienesta darbības mērķiem.

Saskaņā ar „NMP dienesta KVS ieviešanas un pilnveidošanas plānu 2012.gadam”, lai pilnveidotu NMP dienesta darbības jomu procesus:

- izstrādātas 26 un aktualizēta 31 NMP dienesta darbību regulējoša procedūra (NMP dienesta sertificētajā jomā – 39 procedūras, NMP jomā – 18 procedūras),
- sagatavotas 5 un aktualizēta 1 NMP metodiskā rekomendācija,
- apstiprinātas 108 jaunas dokumentu formas, kuras kā sagataves tiek izmantotas dokumentu izstrādē.

Visi KVS sistēmas ietvaros izstrādātie procesu apraksti, procedūras un dokumentu formas tiek uzturētas elektroniskā KVS <http://kvs.nmpd.gov.lv/> un papildus arī NMP dienesta reģionālo centru struktūrvienībās un Valsts materiālo rezervju noliktavās KVS dokumentācijas mapēs.

NMP dienesta reģionālajos centros veiktas apmācības par kvalitātes vadības sistēmas pamatiem, ISO 9001:2008 standarta prasībām un NMP dienesta kvalitātes sistēmas dokumentu elektroniskās lietošanas iespējām.

2.Tika apkopoti un analizēti NMP dienesta politikas un darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji.

3. Lai novērtētu NMP dienesta kvalitātes sistēmas atbilstību „Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības. LVS EN ISO 9001:2008” standarta prasībām, kā arī normatīvo aktu un NMP dienesta prasībām, kvalitātes sistēmas efektivitāte un atbilstība regulāri tiek pārskatīta un izvērtētas nepieciešamās izmaiņas kvalitātes sistēmā, tai skaitā kvalitātes politikas un kvalitātes mērķu īstenošana.

4. 2012.gada 16.-17.maijā sertifikācijas iestāde „Det Norske Veritas” veica sertifikācijas uzraudzības auditu, kura rezultātā atzina, ka NMP dienesta sertificētās jomas kvalitātes vadības sistēma un tās pilnveidošanas pasākumi atbilst ISO 9001:2008 standarta prasībām.

5. Lai iegūtu priekšstatu par NMP dienesta darbību deleģēto funkciju un uzdevumu nodrošināšanai iekšējo un ārējo klientu skatījumā, NMP dienests pastāvīgi organizē klientu aptaujas. Aptaujas anketas ietver jautājumus par dažādiem NMP dienesta darbības aspektiem – pieejamību, uzticamību, profesionalitāti, komunikāciju, apmierinātību u.c.

2012.gadā veiktas šādas iekšējo klientu, NMP dienesta darbinieku, aptaujas:

- „Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta personāla vadības procesi”
Aptaujas mērķis – noskaidrot darbinieku viedokli par motivāciju darbam NMP dienestā, procesu organizāciju, komunikāciju u.c. jautājumiem;
- „Vidzemes reģionālās centra darbinieku aptauja par novērtēšanu”
Aptaujas mērķis – izzināt darbinieku (VRC) domas un attieksmi pret darbinieka darbības un tās rezultātu novērtēšanu.

Darbinieku aptaujas atspoguļo apmierinātību ar vadības attieksmi, līdzdalību profesionālo jautājumu risināšanā, informācijas pieejamību un komunikācijas kvalitāti.

- NMP dienests veicis darba vides riska novērtējumu, ko nosaka MK 02.10.2007. noteikumi Nr.660 „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”. Aptaujas mērķis – iegūt informāciju par riska faktoru ietekmi uz konkrētu darbu, kā arī pēc darbinieka domām par būtiskākajiem riska faktoriem darbā.

Izvērtējot ārējo un iekšējo klientu apmierinātības mērījumu rezultātus, tiek identificētas jomas, kurās vajadzīgi uzlabojumi.

6. Lai uzlabotu NMP dienesta darbības efektivitāti, realizēts NMP dienesta Kvalitātes mērķis 2012.gadam - izveidot un ieviest kvalitātes vadības sistēmu NMP jomā.

Sertifikācijas iestāde „Det Norske Veritas” 5.novembrī veica priekšauditu, 21. – 23.novembrī un 3.-6.decembrī veica sertifikācijas auditu, kuru rezultātā tika atzīts, ka NMP dienesta kvalitātes vadības sistēma atbilst ISO 9001:2008 standarta prasībām. 28.12.2012. iegūts vadības sistēmas sertifikāts, kas apliecina, ka visa NMP dienesta vadības sistēma ir atbilstoša standarta ISO 9001:2008 prasībām.

Prioritātes kvalitātes vadības jomā

- Veikt NMP dienesta kvalitātes vadības sistēmas izvērtēšanu un optimizāciju;
- Nodrošināt aktualizētas elektroniskās kvalitātes vadības sistēmas uzturēšanu <http://kvs.nmpd.gov.lv/>;
- Sertifikācijas iestādes uzraudzības auditā apliecināt nemainīgu kompetenci un NMP dienesta vadības sistēmas atbilstību standarta ISO 9001:2008 prasībām.

11.2. Vadības audits un iekšējā kontrole

NMP dienesta Audita nodaļa nodrošina iekšējā audita organizēšanu un veikšanu ar mērķi novērtēt un iegūt objektīvu pārlicību par NMP dienesta darbības atbilstību normatīvajiem aktiem, ISO 9001 standarta prasībām un citiem audita kritērijiem, kā arī nodrošina iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitātes izvērtēšanu un sniedz priekšlikumus tās pilnveidošanai.

2012.gadā veikti šādi uz risku novērtējumu balstīti iekšējie auditi:

- pamatdarbības sistēmas „Neatliekamā medicīniskā palīdzība” audits „NMP sniegšana ikdienā”
- uzsākts atbalsta sistēmas „Iestādes stratēģiskā un darba plānošana” audits „Darbības rezultātu un rezultatīvo rādītāju audits”.

Lai novērtētu NMP dienesta kvalitātes vadības sistēmas atbilstību normatīvajiem aktiem un ISO 9001:2008 standarta prasībām, veikta NMP dienesta iekšējo auditoru apmācība, kompetences pilnveidošana un pilnvarošana veikt kvalitātes sistēmas iekšējos auditus. NMP dienestā pilnvaroti 17 iekšējie auditori no NMP dienesta reģionālajiem centriem un vadības centra.

2012.gadā veikti 17 kvalitātes sistēmas iekšējie auditi Valsts materiālo rezervju noliktavās un Vadības centrā par atbilstību ISO standarta 9001:2008 „Kvalitātes vadības sistēmas. Prasības” prasībām visās NMP dienesta sertificētajās jomās:

- Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana;

- Apmācību organizēšana katastrofu medicīnā un pirmās palīdzības sniegšanā;
- Medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālo rezervju glabāšana;
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības organizēšana un nodrošināšana ārkārtas situācijās un katastrofu gadījumos.

2012.gadā sekmīgi norisinājies sertifikācijas iestādes „Det Norske Veritas” veiktais NMP dienesta sertificēto sfēru uzraudzības audits par atbilstību ISO 9001:2008 standarta prasībām.

2012.gadā veikti arī 18 kvalitātes sistēmas iekšējie auditi NMP dienesta reģionālajos centros un to struktūrvienībās par atbilstību ISO 9001:2008 standarta prasībām NMP dienesta nesertificētajās jomās:

- Neatliekamās medicīniskās palīdzības sistēmas plānošana;
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības sistēmas darbības organizēšana un nodrošināšana ikdienā;
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana ikdienā.

2012.gada novembrī un decembrī veikts kvalitātes sistēmas sertifikācijas sfēras paplašināšanas audits NMP nodrošināšanas ikdienā jomā, un 28.12.2012 piešķirts vadības sistēmas sertifikāts atbilstoši standarta ISO 9001:2008 „Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības” prasībām.

Kopumā, novērtējot NMP dienestā ieviesto iekšējās kontroles sistēmu un tās darbību, var secināt, ka tā darbojas atbilstoši iestādes mērķiem un tiek nepārtraukti pilnveidota, lai gan nepieciešami atsevišķu kontroļu būtiski uzlabojumi.

Prioritātes nākamajam gadam:

- Veikt iekšējos auditus par NMP dienesta kvalitātes vadības sistēmas atbilstību normatīvajiem aktiem un standarta ISO 9001:2008 „Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības” prasībām.
- Veikt plānotos uz risku novērtējumu balstītos iekšējos auditus, ņemot vērā Ministru kabineta noteiktās auditējamās prioritātes 2013.gadam.
- Uzturēt un pilnveidot iekšējo kvalitātes auditoru kompetenci.

12. NMP dienesta personāls

NMP dienesta personāls atbilstoši struktūrai un amatu sarakstam ir dienesta vadība, atbalsta un saimnieciskās funkcijas nodrošinošais personāls, NMP brigāžu personāls – ārstniecības personas un OMT vadītāji. Pamatfunkcijas nodrošinošais personāls ir Medicīniskās kvalifikācijas un mācību centra darbinieki, NMP organizēšanas un attīstības, Medicīniskā nodrošinājuma un aprites, Medicīnisko maksas pakalpojumu, Katastrofu medicīnas gatavības plānošanas un koordinācijas un Valsts medicīnisko resursu un rezervju nodaļu darbinieki.

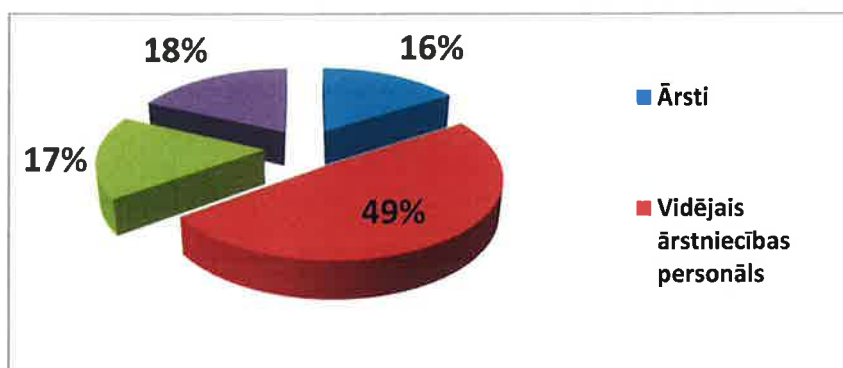
12.1. Darbinieku skaits, struktūra un personāla mainība

2012.gada vidējais NMP dienestā nodarbināto darbinieku skaits ir 2 796, kas nodrošina 3 147 amata vietu darbu. Salīdzinoši lielā atšķirība starp personāla un amata

vietu skaitu skaidrojama ar Ārstniecības likumā noteikto iespēju atļaut ārstniecības personām strādāt normālo pagarināto darba laiku, nepārsniedzot 240 stundas mēnesī, ko vairums NMP brigāžu personāla izmanto. 1 730 (61,9%) darbinieku ir sievietes, 1 066 (38,1%) vīrieši.

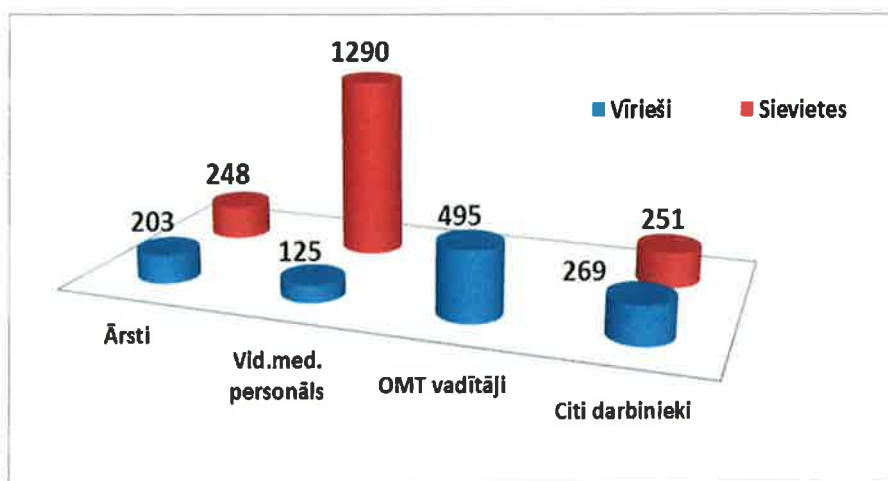
Atskaites gadā darbu NMP dienestā uzsākuši 420 jauni darbinieki, no tiem 178 ārstniecības personas, savukārt darba tiesiskās attiecības izbeiguši 321 darbinieks, no tiem 171 ārstniecības persona.

82% NMP dienestā nodarbināto ir NMP brigāžu personāls – ārsti, ārsta palīgi, OMT vadītāji (skat. 23.attēlu). Šajā grupā ir arī Operatīvā vadības centra un Operatīvās medicīniskās daļas ārstniecības personāls. Pārējo darbinieku grupā, kas sastāda 18% no kopējā skaita, ir gan atbalsta funkcijas nodrošinošais personāls (3%), gan dažādu NMP dienesta pamatdarbības funkciju nodrošinošais personāls (15%).

23.attēls. NMP dienesta darbinieku sadalījums pēc nodarbošanās

Analizējot NMP dienesta darbinieku sadalījumu pēc dzimuma dažādos amatos, konstatēts, ka viskrasākā atšķirība vidējā ārstniecības personāla grupā - 125 ir vīrieši un 1 290 sievietes. NMP dienestā nav neviena OMT vadītāja sieviete, kas skaidrojams ar darba specifiku un identificētajiem riskiem, kas nav piemēroti sievietēm. Pārējos amatos novērojama dzimumu līdztiesība (skat. 24.attēlu).

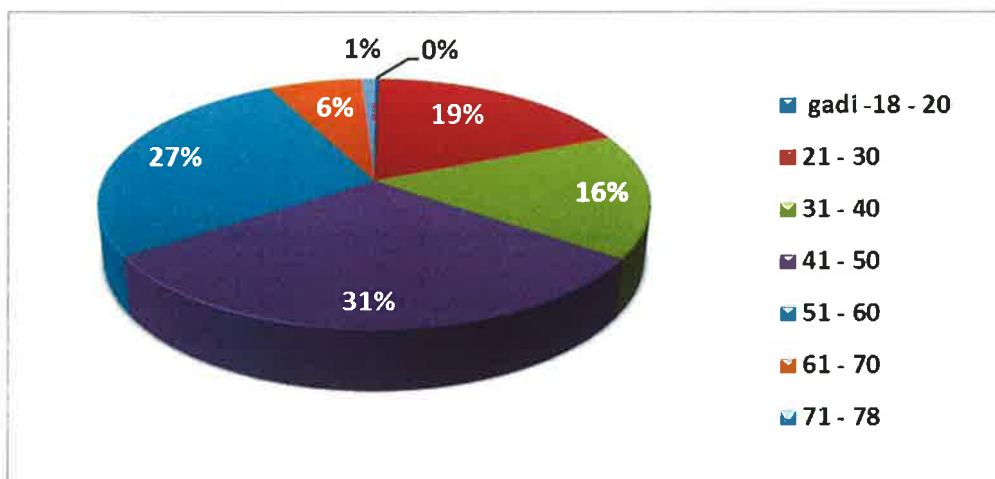
24.attēls. NMP dienesta darbinieku amatu sadalījums pēc darbinieku dzimuma

NMP dienestā ir novērojama tendence samazināties darbinieku vidējam vecumam, kas atskaites gadā ir 44,3 gadi. Vidējais ārstniecības personāla vecums ir 42,4 gadi, bet OMT vadītāju vidējais vecums ir 48,1 gadi. NMP dienesta darbinieku – vīriešu vidējais vecums pārskata gadā bija 44,7 gadi, bet sieviešu – 43,9 gadi. Atsevišķos amatos nodarbināto vidējais vecums aplūkojams 25.attēlā. Ņemot vērā NMP dienesta darba specifiku un ar darba izpildi saistītos riskus, bažas rada personāla novecošanās, jo 7% darbinieku ir vecuma grupā no 61-78 gadiem, savukārt 27% darbinieku vecuma grupā no 50-60 gadiem (*skat. 26.attēlu*).

25.attēls. NMP brigāžu darbinieku vidējais vecums pa amata grupām

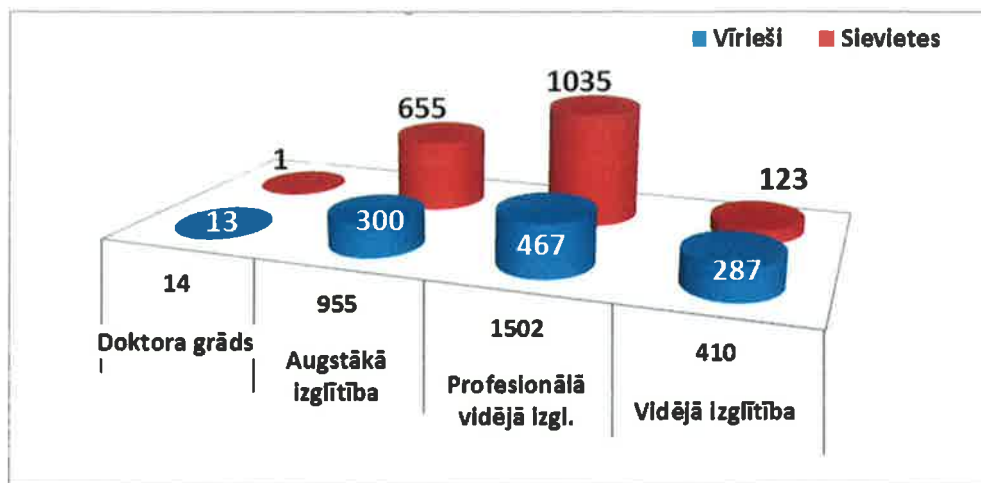
Ņemot vērā salīdzinoši lielo darbinieku īpatsvaru vecuma grupā virs 50 gadiem (34%), jāturpina uzsāktā sadarbība ar medicīnas izglītības iestādēm jaunu darbinieku piesaistei darbam NMP dienestā, lai atbilstoši darba specifikai nodrošinātu NMP brigādes ar fiziski izturīgu personālu.

25.attēls. NMP dienesta darbinieku sadalījums pa vecuma grupām

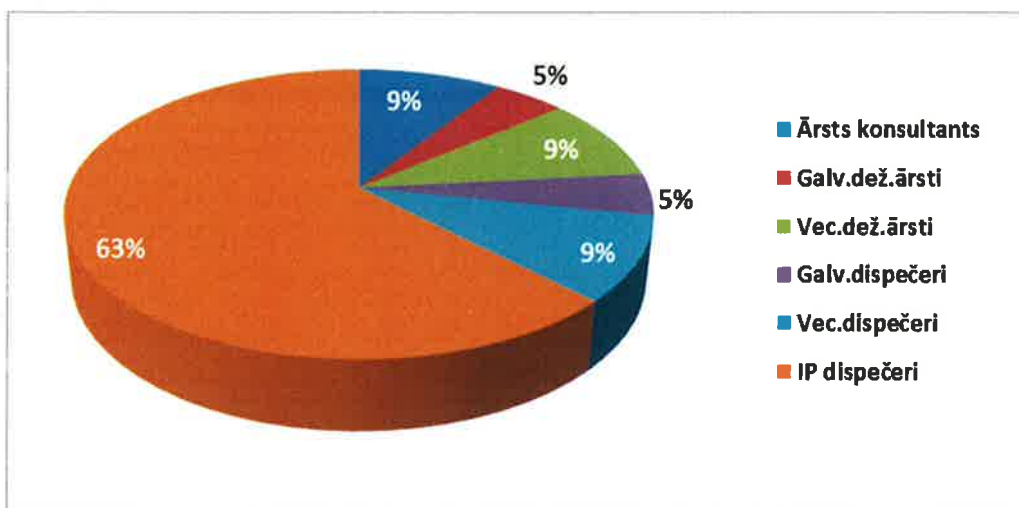
12.2. Personāla izglītība

Izvērtējot NMP dienesta personāla izglītību, secināts, ka NMP dienestā strādā 14 darbinieki ar medicīnas zinātņu doktora grādu, 955 darbiniekiem ir augstākā izglītība, 1 502 darbiniekiem ir vidējā profesionālā izglītība un 410 ir vidējā vai pamatizglītība. 2012.gadā augstāko izglītību ieguvuši 137 darbinieki, no tiem 96 atskaites gadā pieņemti darbā pēc medicīnas koledžas beigšanas. Šobrīd 94 darbinieki turpina studijas dažādu augstākās izglītības studiju programmās, 137 veic pārkvalifikāciju ES finansēta projekta ietvaros, sertifikācijas vai augstākās medicīniskās izglītības programmās. 12 NMP dienesta darbinieki studē RSU un LU doktorantūras studiju programmās.

26.attēls. NMP dienesta personāla sadalījums pēc izglītības

Viena no jaunākajām un stratēģiski nozīmīgajām struktūrvienībām NMP dienestā ir Operatīvās vadības centrs (turpmāk - OVC), kas nodrošina NMP izsaukumu pieņemšanu Latvijas teritorijā. Amatu sadalījums OVC redzams 27.attēlā.

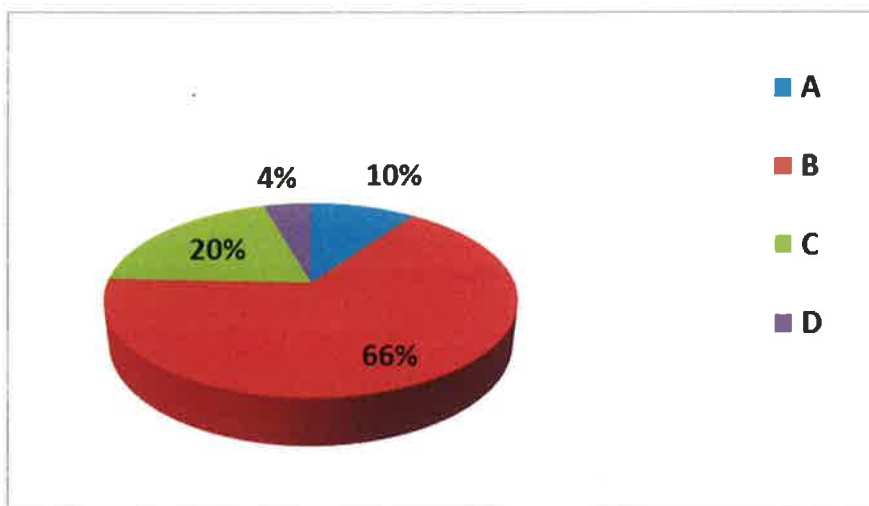
27.attēls. OVC personāla sadalījums pēc amata

OVC nodarbināti 6 vīrieši un 95 sievietes ar vidējo vecumu 45,7 gadi. Ņemot vērā, ka atlasot personālu darbam OVC, viens no būtiskākajiem faktoriem ir iepriekšēja

pieredze darbā NMP, spēja atpazīt situāciju, analizēt un pieņemt lēmumus, darbinieki pārsvarā tika komplektēti no NMP brigāžu personāla.

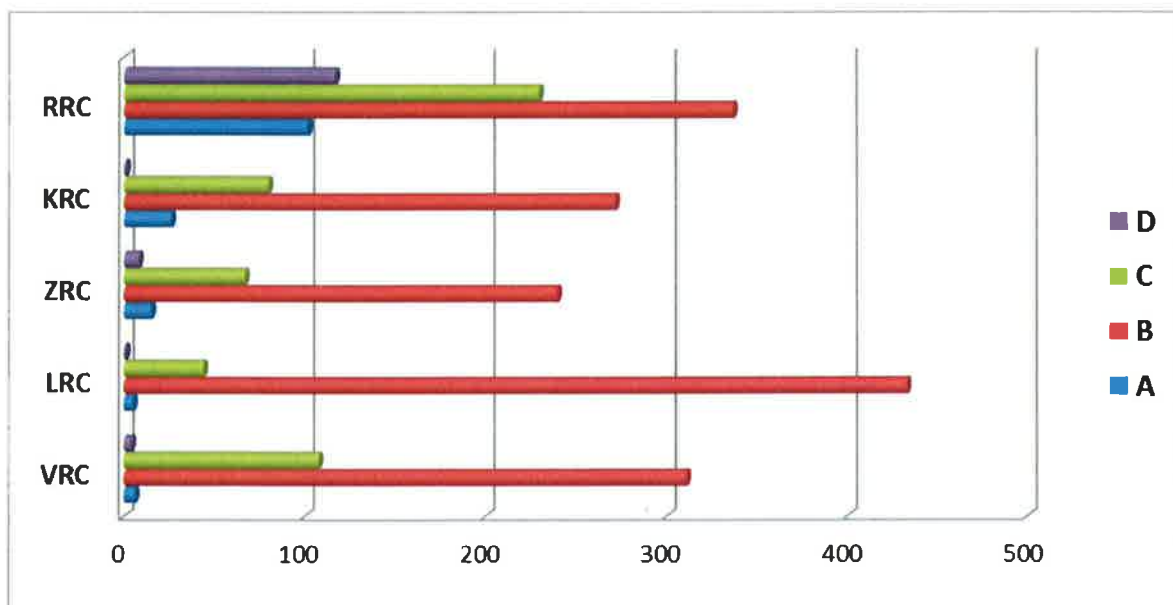
12.3. Personāla novērtēšana

2012.gadā tika pilnveidota personāla ikgadējās darbības novērtēšanas kārtība, iekļaujot vērtējumā tādus būtiskus rādītājus kā ikgadējās kvalifikācijas pārbaudes rezultāti. Ikgadējā novērtēšana veikta 98% NMP dienesta darbiniekiem. Novērtēšanas rezultātu kopsavilkums redzams 28.attēlā.

28. attēls. Ikgadējās darbības rezultātu novērtēšanas rezultāti 2012.gadā

Salīdzinot NMP darbinieku ikgadējās darbinieku novērtēšanas rezultātus pa reģioniem, konstatēts, ka vislielākās novērtējuma izmaiņas vērojama Rīgas RC darbiniekiem (skat. 29.attēlu).

29. attēls. NMP brigāžu personāla ikgadējā darbības rezultātu novērtēšanas rezultāti 2012.gadā pa reģionālajiem centriem

12.4. Personāla politika

2012.gadā, lai pilnveidotu NMP dienesta personāla politikā definētās personāla vadības jomas, īpaša nozīme pievērsta darbinieku psiholoģiski komfortablu darba apstākļu nodrošināšanai. Sadarbībā ar RSU Psihosomatikas klīniku tika realizēts pilotprojekts „Psihoemocionālā atbalsta sistēmas NMP dienesta darbiniekiem izveide”. Projekta mērķis: lai uzlabotu pacientu aprūpes kvalitāti, uzlabot NMP dienesta darbinieku psihisko un fizisko veselību, līdz ar to paaugstinot viņu darba spējas un ļaujot būt efektīvākiem profesionālajā darbā. Pilotprojektā tika iesaistīti 54 brīvprātīgie NMP dienesta darbinieki, tai skaitā 10 dispečeri, 1 OMT vadītājs, 38 ārstniecības personas (15 ārsti un 23 ārsta palīgi) un 5 administrācijas darbinieki. Pilotprojekts pierādīja, ka NMP dienestam ir nepieciešama pārdomāta, kompakta, efektīva palīdzības sistēma emocionālā distresa novēršanai, kā arī jāizveido emocionālā psihoterapeitiskā atbalsta sistēma, ietverot mācības – lekcijas seminārus, prasmju pilnveidošanu prasmes Bālinta grupās un psihoterapeitisko palīdzību emocionālo krīžu gadījumos.

Kopš 2012.gada februāra NMP dienests nodrošina darbiniekiem bezmaksas psihoterapeitisko palīdzību emocionālo krīžu gadījumos. 2012.gadā ir sniegta palīdzība 15 NMP dienesta darbiniekiem, kopumā 46 reizes.

12.5. Darba vides uzlabošana

2012.gadā sadarbībā ar ārpakalpojuma sniedzēju SIA „FN Serviss” uzsākta NMP dienesta darba drošības un arodveselības uzraudzības sistēmas pilnveide, centralizējot darba vides iekšējās uzraudzības pasākumu veikšanas uzraudzību un uzlabojot informācijas apmaiņu ar darbiniekiem darba drošības un arodveselības jautājumos.

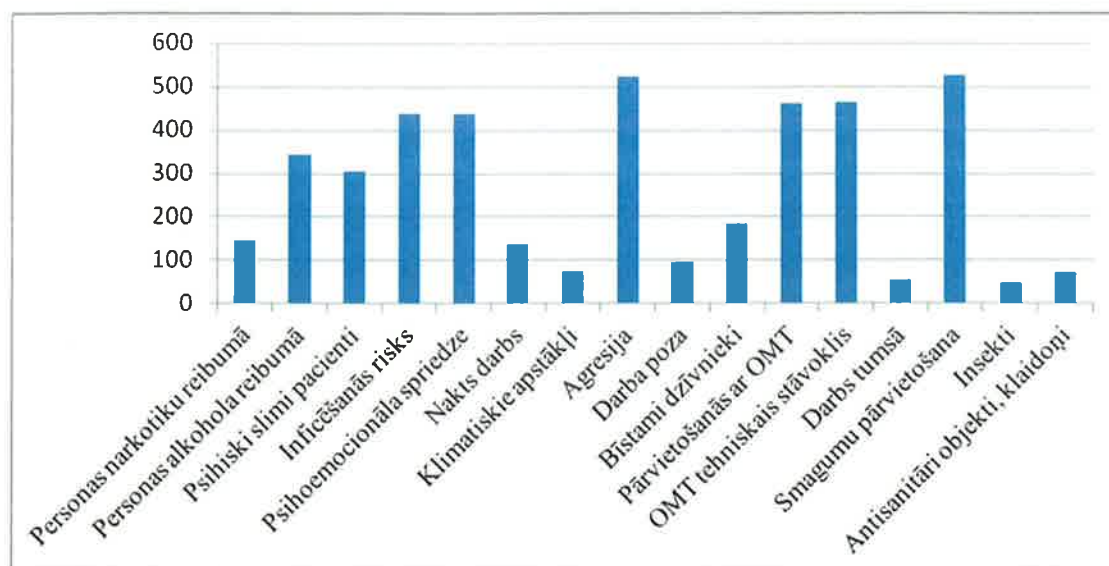
2012.gada aprīlī veikti laboratoriskie mērījumi – trokšņa un vibrācijas līmeņa testēšana OMT. Testēšana tika veikta braucot gan pa asfalta, gan pa grants seguma ceļiem. Tika veikta arī darbinieku anketēšana, lai noskaidrotu efektīvāko veidu kā mazināt sirēnu trokšņa ietekmi uz darbinieka veselību. Anketēšanas rezultāti ļāva secināt, ka dažādu troksni slāpējošu līdzekļu lietošana ievērojami apgrūtina NMP sniegšanu, jo ierobežo iespēju sadzirdēt elektrisko ierīču darbības signālus (rācījas, EKG, u.c.). Ņemot vērā, ka trokšņa arodekspozīcija, lai arī ir tuva pieļaujamām robežām, tomēr tās nepārsniedz, tika pieņemts lēmums šo risku ņemt vērā, atjaunojot autoparku.

2012.gada augusta un septembra mēnešos veikta plaša darbinieku anketēšana par darba vides riskiem, kā rezultātā apkopotas un analizētas 1 588 anketas (*skat. 30.attēlu*).

2012.gadā notika darbs pie darba drošības instrukciju satura pilnveides, kā arī tika sagatavota skaidrojoša informācija darbiniekiem par obligātajām veselības pārbaudēm, rīcību iespējamās inficēšanās gadījumā, sociālajām garantijām un pieejamajām rehabilitācijas iespējām.

Veikta arī darbinieku arodveselības uzraudzības pilnveide - 2012.gadā pastiprināta uzmanība tika pievērsta obligāto veselības pārbaudžu rezultātiem, lai mazinātu risku, ka darbinieks, kura veselības stāvoklis nav atbilstošs veicamajam darbam, turpina pildīt darba pienākumus līdzšinējā apmērā, tādējādi radot apdraudējumu gan sev, gan citiem. Konstatējot savstarpēji pretrunīgus arodslimību ārsta atzinumus obligātās veselības pārbaudes kartē, vai pretrunas starp atzinumu obligātās veselības pārbaudes kartē un no

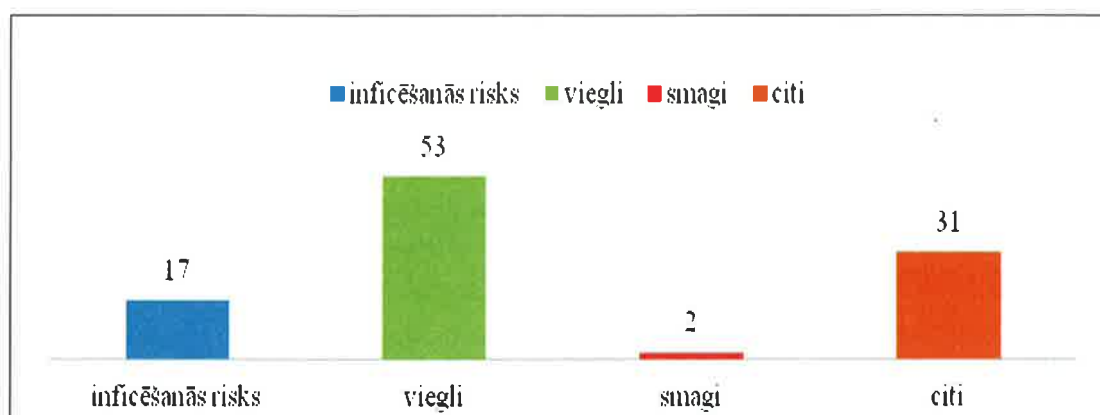
Valsts darba inspekcijas saņemto ziņojumu par darbiniekam noteikto arodslimību un būtiskiem ierobežojumiem, darbinieki tika sūtīti uz ārpuskārtas obligāto veselības pārbaudi, lai gūtu pārliecību par darbinieka veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam.

30. attēls. NMP brigāžu personāla darba vides risku novērtējums pēc ekspozīcijas biežuma

2012.gadā NMP dienests 15 darbiniekiem ir nodrošinājis nepieciešamo psiholoģisko atbalstu, kopējais apmeklējuma reižu skaits pie psihoterapeita – 46.

Kopā 2012.gadā NMP dienestā reģistrēti 103 nelaimes gadījumi darbā, no tiem 72 gadījumos ir konstatēta darba nespēja vai inficēšanās risks. Šajā laika posmā ceļu satiksmes nelaimes gadījumos ir cietis 21 NMP dienesta darbinieks, vienā gadījumā nelaimes gadījuma sekas ir atzītas par smagām. Vēl 13 gadījumos darbiniekiem darba nespēja nav iestājusies. Darba nespēja iestājusies arī 5 uzbrukuma gadījumos, vienā no tiem sekas tika atzītas par smagām. Reģistrēti 5 suņu uzbrukumu gadījumi, no kuriem 2 ir iestājusies pārejošas darba nespēja. 23 NMP dienesta darbiniekiem iestājusies pārejoša darba nespēja sakarā ar arodekspozīciju, kas saistīta ar pārvietošanos transportlīdzeklī pa nelīdzenu vai slidenu ceļa segumu. Ir notikuši arī 17 nelaimes gadījumi darbā, kas saistāmi ar iespējamu inficēšanās risku (*skat. 31.attēlu*).

31. attēls. 2012.gadā notikušie nelaimes gadījumi darbā

2013.gadā plānots turpināt NMP dienesta darba drošības un arodveselības uzraudzības sistēmas pilnveidi:

- pilnveidot informācijas apmaiņas norisi ar darbiniekiem darba drošības un arodveselības jautājumos;
- pilnveidot darba vides risku novērtēšanas metodiku;
- pilnveidot preventīvo darbību veikšanu un samazināt notikušo nelaimes gadījumu darbā skaitu;
- pilnveidot sadarbību ar obligāto veselības pārbaūžu veicējiem, precizējot un nodrošinot NMP dienesta rīcībā esošo, lēmuma pieņemšanai nepieciešamo informāciju par darbinieka darba apstākļiem un veselību.

13. Komunikācija ar sabiedrību

2012.gadā NMP dienesta komunikācijas prioritātes bija informēt sabiedrību par NMP izsaukšanu dzīvībai kritiskās situācijās un medicīniskās palīdzības saņemšanas dažādajām iespējām vieglāku saslimšanu vai traumu gadījumos. Lai plašāk informētu un izglītotu sabiedrību, tika nodrošināta aktuālo tēmu publicitāte centrālajos un reģionālajos medijos, realizēta informatīva kampaņa NMP sekundāro izsaukumu mazināšanai, kā arī sadarbībā ar citām institūcijām un dienestiem kopīgi organizēti sabiedrības izglītošanas pasākumi traumu profilaksei un pirmās palīdzības zināšanu pilnveidošanai.

Saskaņā ar LETA monitoringa datiem, 2012.gada laikā NMP dienesta darbības jautājumi centrālajos un reģionālajos medijos atspoguļoti vairāk kā 1 000 dažādos rakstos un sižetos.

13.1. Sabiedrības informēšana par neatliekamās medicīniskās palīdzības saņemšanu

Atbilstoši Veselības ministrijas un NMP dienesta prioritātēm, viens no būtiskiem komunikācijas uzdevumiem 2012.gadā bija plašāk skaidrot sabiedrībai NMP dienesta specifiku (dzīvību glābšana kritiskās situācijās) un dažādās iespējas iedzīvotājiem vienkāršāku saslimšanu vai traumu gadījumos saņemt medicīnisko palīdzību vai mediķu konsultācijas, zvanot uz Ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni, saņemot palīdzību pie ģimenes ārsta vai pašam vēršoties tuvākajā ārstniecības iestādē.

2012.gada janvārī-februārī NMP dienests sadarbībā ar Nacionālo veselības dienestu realizēja Veselības ministrijas finansētu sabiedrības informēšanas kampaņu „Jūties švaki? Ne vienmēr ir tik traki” ar mērķi samazināt NMP dienesta sekundāro izsaukumu skaitu, palielinot iedzīvotāju informētību par Ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni un citām iespējām saņemt medicīnisko palīdzību vienkāršāku saslimšanu un traumu gadījumos. Kampaņas ietvaros tika izveidots un televīzijā demonstrēts informatīvs videoklips, audioklips radio, izplatītas informatīvas vizītkartes un uzlīmes, Rīgas sabiedriskajā transportā un pieturvietās izvietota vides reklāma, kā arī nodrošināta plaša tēmas publicitāte centrālajos un reģionālajos medijos. Arī NMP dienesta brigādes veica informatīvo darbu, izsniedzot pacientiem kampaņas vizītkartes par NMP izsaukšanu un

Ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni. 2012.gada septembrī kampaņas klipī tika atkārtoti demonstrēti televīzijā.

Saskaņā ar LETA monitoringa datiem, 2012.gadā gan kampaņas laikā, gan arī turpmākajā periodā sadarbībā ar Nacionālo veselības dienestu masu medijos pēc sagatavotajām preses relīzēm, atbildēm uz mediju jautājumiem un informācijas par veselības aprūpes saņemšanas iespējām fiksētas vairāk kā 400 publikācijas un sižeti par situācijām, kad saucama NMP un gandrīz 300 publikāciju par situācijām, kad zvanīt uz Ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni.

Lai informētu iedzīvotājus par tiešo NMP izsaukšanas tālruni 113, NMP dienesta darba specifiku un pareizu rīcību nopietnos nelaimes gadījumos, NMP dienests gada laikā ir piedalījies vēl citos informatīvos un izglītojošos pasākumos - Ķīpsalas izstāde „Bērnu pasaule 2012” vecākiem un bērniem, Inčukalna pašvaldības „Drošības dienas 2012”, Ķekavas pašvaldības „Drošības dienas 2012”, Valmieras izglītības iestāžu „Drošības dienas 2012”, skolu organizētās drošības dienas, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas Atvērto durvju dienas, Rīgas domes rīkotā „Pasaules veselības diena” un bērnu svētki „Nāc un piedalies” u.c.

Lai aicinātu sabiedrību kritiskās situācijās izmantot operatīvo dienestu tiešos tālruņus, kā arī atgādinātu un skaidrotu, kā pareizi ziņot par nelaimes gadījumiem, sadarbojoties NMP dienestam, VUGD, Valsts policijai un a/s „Latvijas gāze” 2012.gadā tika organizēta informatīva akcija „Piezvani un izglāb!”. Tās ietvaros tika izgatavotas 100 000 informatīvas uzlīmes ar visu četru dienestu tiešajiem izsaukšanas numuriem izvietošanai dzīvojamo māju kāpņu telpās un citās sabiedriskās vietās. Akcijas ietvaros dienesti organizēja izglītojošu akciju N.Draudziņas vidusskolas skolēniem un pedagogiem, skaidrojot katra dienesta darba specifiku un mācot pareizi rīkoties nelaimes gadījumā.

Atbilstoši ERAF projekta „Vienotas neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas un dispečeru centra izveide” publicitātes plānam 2012.gadā nodrošināta NMP dienesta realizētā projekta mērķu un paveiktā darba publicitāte masu medijos, tajā skaitā par jaunievietajām informācijas tehnoloģijām un uzlabojumiem 113 izsaukumu pieņemšanā un negadījuma vietas noteikšanā, par paveikto vienotas NMP dienesta infrastruktūras izveidē, OMD ēkas rekonstrukciju u.c.

13.2. Sabiedrības izglītošana par traumatisma profilaksi un pirmās palīdzības sniegšanu cietušajiem pēc negadījuma

Izmantojot masu mediju starpniecību 2012.gadā NMP dienests sagatavojis un nodrošinājis izglītojošu informāciju iedzīvotājiem par sekojošām tēmām traumu profilaksei un pirmās palīdzības sniegšanai – sezonālas traumas vasarā un ziemā, drošība uz ceļiem, droša svētku svinēšana, bērnu traumatisms (termiski apdegumi, velodrošība, drošība vasaras brīvlaikā) u.c.

Turpinot sadarbību ar citām institūcijām un dienestiem sabiedrības izglītošanā par traumu profilaksi, 2012.gadā kopīgi īstenoti vairāki informatīvi pasākumi.

Starpinstitūciju darba grupa bērnu traumatisma mazināšanai (tajā darbojas NMP dienesta, Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas, portāls www.mammamuntetiem.lv un „Māmiņu kluba” pārstāvji) 2012.gada jūnijā izveidoja informatīvu īsfilmu par bērnu drošību vasarā un pirmo palīdzību bērniem pēc biežāk iespējamiem negadījumiem. Savukārt 2012.gada decembrī jau trešo gadu pēc kārtas Ziemassvētku un Jaungada laikā īstenota informatīvā kampaņa „Pasargā savu bērnu” ar mērķi izglītēt vecākus par biežākajiem mazu bērnu applaucēšanās iemesliem, to novēršanu un padomiem pirmās palīdzības sniegšanā. Kampaņas ietvaros tika sagatavots informatīvs videoklips par bērnu apdegumu problēmu, kas vairāku nedēļu garumā svētku laikā demonstrēts LNT kanālā, kā arī veidota tēmas publicitāte centrālajos un reģionālajos masu medijos.

2012.gadā no aprīļa līdz jūnijam sadarbībā ar VUGD, Valsts policiju, Iekšlietu ministriju un Līvu akvaparku organizēts konkurss „Esi drošs – neesi pārdrošs” Rīgas reģiona skolu 7.-8.klašu skolēnu grupā par dažādiem drošības jautājumiem un pirmās palīdzības sniegšanu nelaimes gadījumā (ugunsdrošība, drošība uz ūdens, ceļu satiksme u.c.). Konkurss noritēja trijās kārtās, ietverot gan teorētisko zināšanu, gan praktisko iemaņu pārbaudi un pilnveidošanu.

14. Būtiskākie notikumi 2012.gadā

- Pabeigta Vadības un dispečeru centra infrastruktūras izveide – uz renovētām telpām pārcelta OMD, OVC un MKMC un NMP dienesta administrācija
- Iegādāti 45 jauni OMT
- Pabeigta vienotas NMP un KM vadības informācijas sistēmas ieviešana un uzsākta tās ekspluatācija
- 28.12.2012. iegūts vadības sistēmas sertifikāts, kas apliecina, ka visa NMP dienesta vadības sistēma ir atbilstoša standarta ISO 9001:2008 prasībām
- Uzsākta pirmās palīdzības padomu sniegšana pa tālruni, nepārtraucot sarunu ar NMP izsaukuma pieteicēju, kamēr ierodas brigāde
- Ar Mācību centra aktīvu līdzdalību 2012.gadā 28 NMP dienesta ārsta palīgi pirmo reizi Latvijas vēsturē pēc viengadīgas specializācijas studiju programmas apgūšanas Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledžā ieguva Neatliekamās medicīnas ārsta palīga kvalifikāciju un NM ārsta palīga sertifikātu
- Adaptētas Eiropas Atdzīvināšanas padomes atdzīvināšanas vadlīnijas
- Parakstīts sadarbības līgums ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem
- Veikti būtiski labojumi medicīnisko materiāltechnisko resursu pārvaldībā gan reorganizējot noliktavas, gan sakārtojot nomenklatūras elektroniskajā resursu vadības sistēmā „Horizon”
- Pabeigta vienotas pirmās palīdzības apmācību sistēmas ieviešana Latvijā
- Pabeigta PVO Starptautisko Veselības aizsardzības noteikumu (SVAN) ieviešana Latvijā

15. 2013.gadā plānotās aktivitātes

2013.gada NMP dienesta darba plāna mērķis ir īstenot vienotu valsts politiku neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas jomā, kā prioritātes nosakot:

- izsaukumu izpildes operativitātes un NMP kvalitātes uzlabošanu
- nodarbināto profesionalitātes celšanu
- darba vides uzlabošanu
- administratīvā darba efektivitātes uzlabošanu
- sabiedrības informēšanu par NMP dienesta darba specifiku un NMP saņemšanu, veicinot uzticību NMP dienestam
- katastrofu medicīnas sistēmas gatavības pilnveidošanu

Kvalitātes mērķi 2013.gadam:

- Nodrošināt operatīvu augstas prioritātes izsaukumu apkalpošanu, samazinot sekundāro NMP izsaukumu skaitu par 6%, salīdzinot ar 2012.gadu
- Panākt augstu specializētās NMP sniegšanas lietderības vērtējumu – vismaz 80% respondentu ir apmierināti ar OMD sniegto medicīnisko palīdzību
- Nodrošināt NMP dispečerizācijas risinājuma darbību 99,97% no visa laika (ne vairāk kā 262 dīkstāves minūtes gadā)
- Samazināt kopējo laiku gadā, kad dežūras laikā NMP brigādei nav pieejams OMT - ne vairāk par 4,5 h (270 min.) mēnesī uz 1 NMP brigādi jeb 54 h/gadā (3 240 min./gadā) uz 1 brigādi, neskaitot ārpalpojuma sniedzēju
- Nodrošināt, ka 97% pamatdarbību nodrošinošajam personālam ir atbilstoša kvalifikācija

Nozīmīgākās plānotās aktivitātes:

- Turpināt vienotas NMP un KM vadības informācijas sistēmas un iepriekšējos gados ieviesto IKT risinājumu pilnveidošanu
- Uzsākt vadības informācijas sistēmā iekļautā dispečerizācijas risinājuma lietošanu sasaistē ar citām integrētām programmām
- OVC pārņemt visa Vidzemes RC brigāžu operatīvo vadību, operatīvi nododot NMP izsaukumus izpildei tieši brigādei Vidzemes RC, samazinot izsaukuma nodošanas laiku
- Turpināt darbu pie sekundāro izsaukumu skaita samazināšanas
- Uzsākt elektronisku ģimenes ārstu informēšanu par pacientiem, kuriem sniegta NMP un kas nav nogādāti ārstniecības iestādē
- Sadarbībā ar iesaistītajām institūcijām izstrādāt Latvijas prezidentūras ES Padomē drošības pasākumu plānu
- Paaugstināt NMP dienesta darbinieku iemaņas un prasmes, kas nepieciešamas Latvijas prezidentūras ES Padomē sekmīgai norisei
- Nodrošināt medicīnisko palīdzību XXV Vispārējos dziesmu un XV deju svētkos un reliģiskajos svētkos Aglonā
- Izstrādāt medicīniskā nodrošinājuma plānu „Rīga – Eiropas kultūras galvaspilsēta” pasākumiem 2014.gadā

- Sadarbībā ar Veselības ministriju ieviest medicīnas tehniķa profesiju
- Izstrādāt PVO SVAN kapacitātes pilnveidošanas pasākumu plānu Latvijā
- Ieviest NMP dienestā jaunas metodes medicīniskā aprīkojuma un tehnoloģiju izmantošanā
- Izstrādāt Latvijas medicīniskās atbalsta vienības normatīvo aktu regulējumu
- elektroniskas dokumentācijas pielietošanas paplašināšana
- Izveidot efektīvu palīdzības sistēmu darbinieku emocionālā distresa novēršanai, kā arī pilnveidot psihoterapeitiskā atbalsta sistēmu.